

Domoljub

V Ljubljani, 10. januarja 1940

Čelo 53 • Štev. 2

Zdramimo se!

Takole ob Novem letu prevdarni in razumni gospodarji napravijo bilanco za preteklo leto. Če jim ta pokaže, da je njihovo gospodarstvo v preteklem letu nazadovalo, se bodo na vso moč trudili, da bodo v novem letu svoje gospodarstvo izboljšali. Resno bodo prevdarili, kje in kako bi se dali izdatki in stroški zmanjšati, dohodki pa povečati. Na podoben način moramo tudi mi katoličani napraviti ob koncu leta pregled svojega dela, da ne bi morda trpeli škoda. To se pravi z drugimi besedami, čuječi moramo biti, prav posebno v sedanjih, zgodovinsko tako važnih časih. Zakaj, če bi v teh časih spali, se zna zgoditi, da bomo utrpeli nepopravljivo škodo.

Morda niso nikdar v zgodovini obljubljali ljudem bolj zlatih gradov, kakor v povojni dobi. Nič več in nič manj, kakor sam paradiz na zemlji, seveda pod pogojem, da zavržejo trščanstvo in se oprinejo bogomrzke miselnosti nemškega Juda in velikega sovražnika Slovanov, Karla Marksa. Ljudje bodo imeli raj na zemlji, so komunisti govorili in še govorijo ljudstvu, če bodo stopili pod rdečo zastavo in si izbrali za geslo srp in kladivo. Sami so zavržli Boga in ga hočejo tudi drugim iztrgati iz duš in jih napraviti za brezbožnike. Vpili so, da se da ta raj ustvariti brez Boga in da je edina zapreka, da še nimamo zemeljskega paradiza, Cerkev. Lagali so in še danes naprej lažejo, da je Cerkev zaščitnica kapitalizma in da je zato treba pomesti s katoliško Cerkvijo.

Ta obetanja so bila tako močna, da so plivala na ljudi z veliko silo in privlačnostjo. Komunističnega nauka so se oklenili mladi in stari, moški in ženske, izobraženi in neizobraženi, bogati in revni, bolni in zdravi. Vsi pa vidijo pred seboj obljubljeni raj, ki ga ni. O, kakšna zmota, proti kateri se katoličani prav gotovo premalo ostro bojujemo! Naš nastop proti komunističnim prerokom, ki tudi v naši državi nastopajo z veliko prefriganostjo med nepoučenim ljudstvom, je vse preslaboten, preveč medel. Povejmo jim, da je namesto paradiza zavladal vsepovsod tam, kjer se je zasedel komunizem, pravi pekel. V družinah je nastalo razdejanie, saj so podrli vse zatvornice, ki branijo človeškim strasten, da se ne razlijejo in uničijo družino. Med narodi je nastala medsebojna mržnja, med državami pa vojna. Obubožanje je splošno. Pravne varnosti ni več. Umori in poboji in tako imenovane čistke so na dnevnem redu. Z ene besedo: Red v človeški družbi je razravan. Toda gorje onemu, ki bi se drznil drugače misliti in delati, kakor so učili in uče rdeči preroki. Saj še pri nas, kjer komunizem hvala Bogu vsaj do sedaj ni imel vse besede in moči, so metali katoliške delavce iz tovaren, če se niso hoteli pri rdečkarjih organizirati in se v njihovih strokovnih društvih vključiti in se ukloniti njihovi miselnosti.

Toda, kam je prišlo človeštvo? Oropano je svojega dostojanstva. Le pomislimo, kako se krvoločno med seboj koljejo. Zdi se, da se je človeška družba spremenila v družbo zveri, ki se medsebojno grizejo, namesto da bi živeli kot ena družina v prijateljstvu. To je povzročil odpad od Boga.

Priča smo vsi, kako se tepta čednost in poveljuje greh, prav posebno nečistost. Ne pomislijo, da ravno ta razkraj posamezne družine in cele narode. Zakonska zvestoba se sineši in hudobni svet se norčuje iz tistih, ki hočejo živeti kot zakonski ljudje po nepokvarjenih naravnih zakonih, ki so tudi božji. Vse to, kar dviga družino in jo ohranja zdravo in močno, svet, ki je okužen od brezboštva in ki ga ima komunizem za svojo podlago, smeši.

Nadalje pogledjmo, kako se širita ošabnost in nadutost. Mnogi ne marajo priznati nobene oblasti nad seboj, ne božje in ne človeške. Vsak hoče biti sam sebi najvišji sodnik brez ozira

na Boga in na oblast, ki je postavljena od Boga. Poveljuje se neki napredek, zavrača pa ljubezen do Boga in s tem seveda tudi ljubezen do bližnjega, čeprav se svet cedi lepih besedi človečanstva.

V brezboštvo, ki ga skuša v povojni dobi predvsem komunizem razširiti in z njim prepoznati široke ljudske maše, leži po veliki večini vzrok, da je kljub bogastvu, kljub napredku toliko gorja. Tu notri so skriti vzroki dejanjem, ki davijo in uničujejo posameznike in cele narode.

Pri nas v Sloveniji je komunizem prikrival svojo zlobo in se še sedaj previdno kaže v ovčjem oblačilu, da bi se mu tudi mi Slovenci približali in mu brez strahu služili. In priznati moramo, da se ni zastoj trudil. Kljub pretresljivim opominom osleparjenih narodov, kljub resnim in jasnim papeževim besedam so mnogi nasledili silni komunistični propagandi. Zdramimo se! Nečemo na lastni koži iskusi to, kar se je godilo oziroma se še dogaja v Rusiji, Mehiki, Španiji, Poljski!

Škof dr. Rožman o družini

Te dni je bilo v nabito polni dvorani v Unionu I. zborovanje društva »Družina«. Z društvenim pozdravom »Marija pomagaj« in po pozdravu predsednika ban. svet. Velikonje je povzel besedo prevz. škof dr. Gregorij Rožman. V skoraj enournem predavanju je nanašal toliko misli, da smo imeli občutek, da govori mož, ki se s tem vprašanjem bavi kot eno svojih življenjskih nalog.

V svojem predavanju je omenil, da ni primernejšega dneva za to kot praznik svete Družine. Sam Sin božji je v svoji zemeljski družini živel 30 let. Bog si je družino zamislil tako, da je ustvaril človeka po svoji podobi, blagoslovil je prve starše in rekel, naj imata otroke in z njimi napolnita vso zemljo.

Materinstvo in očetovstvo je tako naravno, da se brez tega človeška narava ne more razviti. Naj si bo telesno ali duhovno materinstvo ali očetovstvo, naravno je in položeno vsakemu človeku v srce.

Ko je hotel Kristus označiti mistično razmerje med seboj in Cerkvijo, je vzel prispodobno iz razmerja med ženinom in nevesto. To razmerje je torej najtesnejša zveza, ki si jo je mogoče misliti.

Bog je postavil zakon za zakrament: torej zakon ni samo blagoslovljena vez, temveč vir milosti. Zakon je košček raja, ki ga ima človek v srcu po prenosu iz raja. Če bi tega Bog ne bil pustil, bi človek moral obupati, zato moramo skrbeti, da nam ta košček raja ostane. Ogradil je zakon s 4. zapovedjo. Pri drugih zapovedih je zapovedal izpolnjevanje, če hočeš biti zveličan, pri 4. pa je pri-

stavil, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.

Kdo je zoper to božjo zamisel? Vsi, ki so božjemu redu nasprotni: komunisti, framažoni, svobodomislec, skratka, oni, ki pojmujejo življenje zgolj materialistično.

Razdrli so družino polagama: racionalizirali so rojstva. Beseda zveni zelo učeno, je pa v resnici največji zločin, ki se godi, ker je moritev otrok, ki se niti braniti ne morejo. Razglasili so, da je otrok last države, oče in mati pa proizvajalna stroja, ki izročata državi otroke za njene namene. Temu mora nujno slediti svobodna ljubezen, s katero pada človek pod žival.

Kakšne so posledice vsega tega? — Najprej prazniki, nedelje in večeri. Čas, ki je v sedanjih dneh edino še možen, da bi bila družina doma, je zasežen; društva vseh vrst s svojimi prireditvami uničujejo družinsko življenje.

Katoličani capljajo za dnevno modo. Polze po poševni ploskvi, ki se ustavi šele v prepadu ugonobljene družine. Danes veljajo družine z več otroki ne samo za nemoderne, temveč manjvredne. Ne samo pri brezvercih, temveč tudi med katoličani. Namesto da bi bile materialno podprte in odlikovane kakor drugod, veljajo pogosto za državi in narodu škodljive.

Kristus je povedal zgodbo o izgubljenem sinu. Naša družina je tak izgubljeni sin, zato mora nazaj k Bogu! Vrniti se moramo na božjo zamisel! Vse se lahko spremeni: social-

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Rojstni dan kraljice Marije

Dne 9. januarja je obhajala naša kraljica Marija svoj rojstni dan. Izpolnila je 41 let.

Slovenski narod kraljico Marijo obdaja s posebno iskreno ljubeznijo, saj je slovensko deželo izbrala za svoj letni dom, kamor tako rada pride s svojim sinom, ki ga vestno in požrtvovalno pripravlja na poklic, ki ga čaka. Zato slovensko ljudstvo svoji kraljici ob njenem rojstnem dnevu ponavlja svojo vdanost in svojo ljubezen.

Brezbožniki na pohodu

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« poroča o nevarnosti, ki preti Srednji Evropi od brezbožniške propagande. To propagando vodi ruska brezbožniška organizacija, ki jo plačuje sovjetska država. Nedavno je ta organizacija izdala oklic boljševikom. V tem oklicu se brani zveza med Rusijo in Nemčijo. »Kdor to zvezo kritizira,« poudarjajo ruski brezbožniki, »je izdajalec. Mi upamo, da bo nemško-ruski sporazum trajen. Tisti, ki Stalinove politike ne razumejo, so izdajalci brezboštva in ne spadajo več v naše vrste.« Stalinova politika je omogočila brezbožnikom, ne samo da so prodrli v Srednjo Evropo, marveč da tamkaj tudi ogrožajo vero, predvsem katolicizem.

ne oblike družbe, gospodarski red, politični ustroj, ne more se pa nikdar družina.

Ni moderno na to opozarjati, a Cerkvi v tem ni za modernost. Rešiti moramo naš narod in človeško družbo.

Društvo »Družina« se je odzvalo Cerkvi, da bi bilo njen glasnik, uspehe bo imelo iste ko Cerkve: kadar bodo njo preganjali, se bo društvu godilo slabo, toda blagoslov božji bo vedno z njim.

Po težkih borbah

Po enomesečnih hudih borbah se lahko smatra, da so finske čete v Karelijski ožini povsod ohranile svoje postojanke na črtah, ki gredo od rečice Vokai preko več jezer na zapad Karelijske ožine. Na tej črti so sovjetske čete poskusile z najhujšimi napadi. Računajo, da so Sovjeti na tem odseku Karelijske ožine poslali v boj okrog tisoč tankov. V tednu pred božičem je sovražnik izvršil najhujši naskok. Sovjetsko poveljstvo je večkrat vrglo v boj sveže čete, vendar pa so bili vsi napadi odbiti s hudimi izgubami.

Finski način borbe se je pokazal za odličen zlasti v borbi proti motoriziranim in blin-diranim četam. Do sedaj je bilo na raznih bojiščih uničenih ali pa od Fincev zaplenjenih več ko 400 tankov. Večina teh tankov je bila ujeta v Karelijski ožini. Finci menijo, da bodo prav gotovo še naprej mogli nuditi uspešen odpor tudi v primeru, da bi sovražnik napadal brez prenehanja in čeprav bi sovjetske čete še vnaprej streljale s topovi venomer. V Karelijski ožini se je vodila vojna na mestu, pri čemer je sovražnik poskušal predvsem najti zatočišče. Nasprotno pa je bila na ostalih bojiščih manevrska vojna. Na vsej zahodni meji, začeni od Ladoškega jezera, je sovražnik napredoval po cestah s številnimi četami, katere so podpirali tanki in topništvo. V začetku so se Finci omejevali na povzročanje težav in izgub s tem, da so rušili ceste in s tem otežkočali Sovjetom napredovanje. Finci so se umikali in zavzemali postojanke, ki so bile vnaprej pripravljene. Šele iz teh vnaprej pripravljenih postojank so začeli s protinapadom, ki je bil uspešen, saj so ponovno zavzeli večino izgubljenega terena.

Prvi uspeh so Finci dosegli pri Tolva-jerviju, kjer je bil sovražnik prisiljen umakniti se 30 km do Aglajervija, kjer so bile sovjetske čete uničene konec preteklega leta. Tedaj so Finci dobili v roke veliko plena. Druga odločilna borba je bila pri Suomisalmiju, kjer so Sovjeti vrgli močne oddelke v borbo, da bi prerezali Finsko na njenem najozjem delu. Suomisalmi so Finci najprej zapustili, nato ga pa ponovno zavzeli. Rusi so bili potisnjeni vse do okolice Kijantajervija. Neka sovjetska divizija je bila do zadnjega moza uničena. Sovjetske čete so pustile na tisoče mrtvih in veliko količino vojnega materiala. Ostanke sovjetske divizije so se razpršili po gozdovih, katere pa Finci sedaj čistijo.

Na odseku Salla kakor tudi pri Petsamu je bil sovražnik prisiljen na umik. Sicer pa v teh pokrajinah laponska zima v pretežni meri zmanjšuje možnosti za uspešen boj. Končno so finski uspehi izpopolnjeni s podvigom finskih čet pri Kuhmo in Leksa, kjer so bile sovjetske čete odbite in vržene na sovjetsko ozemlje. Vsi sovjetski napadi in vsi sovjetski poskusi v prvem mesecu vojne so torej propadli. Na morju pa obalno topništvo, ki je silnega pomena za Finsko, stalno drži v šahu sovjetsko mornarico in ji preprečuje, da bi se približala obali.

Možnost sovjetskega nastopa na morju je silno majhna zaradi ledu. V Karelijski ožini je finsko topništvo v veliki meri premočno napram Sovjetom zaradi temeljitega poznanja ozemlja. Tako se je finskemu topništvu nedavno posrečilo prisiliti k molku sovjetske daljnometne topove. Sovjetsko letalstvo, ki je očitno nameravalo preplašiti finsko prebi-

valstvo, je izvršilo več bombardiranj mest vasi v zaledju. Sedaj je jasno, da ta cilj ni bil dosežen. Vselej se je sovjetskemu letalstvu posrečilo bombardirati vojaške dele in velike višine, zaradi česar ni moglo povzročiti dosti škode. Uspehi finske protiletalske obrambe presegajo vse pričakovanja. Finska

Glavobol lahko odstrani

VERAMON,

Veramon se nadalje uporablja pri zobobolu, po preveč zavzitem alkoholu, pri bolečinah ran in bolestin menstruaciji.

Zavitki s 2 tabletama in s 10 ter 20 tabletami se dobe v vseh lekarnah.

VERAMON

Reg. po min. sog. pol. in nar. zdr. št. br. 3540, št. v. 6.

lovsko letalstvo, ki je skromno po svojem številu in po brzini aparatov, je povzročilo težke izgube Sovjetom. Računajo, da je bilo zbiti 150 sovjetskih letal, delno od strani protiletalskega topništva, delno pa od strani finskih letal, ne upoštevajoč pri tem sovjetska letala, ki so padla v gozdove in katerih ostanke bodo morebiti odkrili šele dosti kasneje. Na samem bojišču deluje sovjetsko letalstvo posebno v velikem številu in iz velike višine. Finska letala uspešno letajo v sovjetskem zaledju, kjer hudo ovirajo prekrbovanje s strelivom in hrano ter oslabejo nagel dovoz ojačenj.

Neveste in ženine

opozarja pred nakupom blaga
manufakturna trgovina

Janko Češnik Ljubljana
1. januarja 1940.

Kdor svoj materni jezik zavrže ter se pozabi in zapusti, jo zmedenemu pijanec podoben, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škode si dela.

Ne zametujte sreče, ki Vas čaka!

Samo še nekaj tednov imate časa, da si pridobite pravico do ene od

700 bogatih nagrad

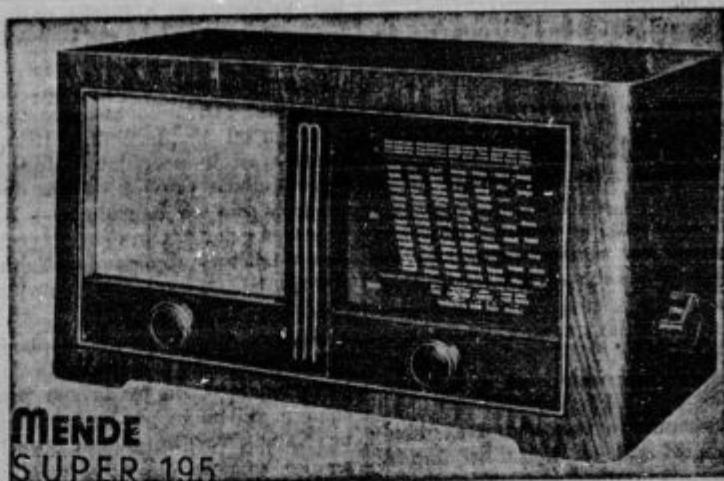
če postanete ali ostanete naročnik „DOMOLJUBA“

Žrebanje bo 15. februarja t. l.

Tak prvovrsten šivalni stroj znamke PFAFF, ki ga bo dobavila tvrdka **IGN. VOK, Tavčarjeva 7** bo tudi med številnimi nagradami

Pravico do žrebanja bo imel vsakdo, ki bo plačal naročnino za celo leto do 31. januarja 1940

Tak lep super radijski aparat znamke »MENDE«, ki jih ima v Ljubljani v zalogi tvrdka **ŠETINA FRANC, Domobranska cesta 27.** bo tudi med številnimi vrednimi nagradami!

**Prvi dve nagradi sta v gotovini,
vsaka po Din 5000.-**

Ne odlašajte, ampak postanite takoj naročnik „Domoljuba“

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d Neprimerne dvigovanje cen. Prav za vstop v novo leto smo izvedeli nekaj resne novic. Cela vrsta živil se bo podražila, zlasti pa se bodo podražile cene kolonialnemu blagu. Zdaj bomo doživeli podražitve takole: 50 par do 1 din pri vseh teh predmetih. Človek se mora po pravici jeziti, ko zve, da bodo razne kavarne in gostilne povišale cene za 50 par pri skodelici črne kave, ravno tako pa bodo tudi za podoben denar prodajale dražje tudi razne opojne pijače, ki jih izdelujemo doma! Če so že zrasle cene pri kilogramu tega ali onega predmeta za toliko in toliko, potem prav gotovo ne gre, da bi lastniki gostinskih obratov kar tako zviševali — za 50 par pri skodelici kave ali pri šilcu žganja! Na ta način bodo gostilničarji in kavararji lahko zaslužili, čeprav bodo za kilogram te ali one reči dali po 2 ali 3 din več kakor prej, tudi po 50 do 100 odstotkov več kakor so pa prej! Merodajni krogi naj bi se nekoliko pozanimali za te reči in preprečili nepravilnosti!

d Zborovanje Slomškove družbe v Ljubljani dne 27. decembra je v vsakem pogledu zelo lepo uspelo.

d Nov krajevni list »Pod Grintavci« je začel izhajati v Grobljah. Izhajal bo vsake 14 dni kot glasilo kamniškega okraja.

d Tudi v kleti ni denar varen. V Retečah pri Škofji Loki je bila tik pred prazniki izvržena zagonelna tatvina. Neznani tat je odnesel Mariji Bičkovi 4600 din, katere je s trudom prihranila za stara leta. Skrite je imela v kleti, toda tatu so morale biti razmere dobro znane, ker ni nič razbrskal v hiši in čumnati, ampak je šel naravnost v klet in vzel ves denar, nato je zopet odšel, zaklenil večna vrata in dal ključ tja, kjer ga je prej dobil.

d Železniškemu ravnateljstvu v Ljubljani. Prosimo, da bi se kdo od gospodov pri ravnateljstvu potrudil in vsak dan vsaj skozi en teden opazoval kakšen nered in gnječa vladata pri vlaku, ki odhaja iz Ljubljane proti Litiji ob 18.05.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na merednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce »željeno« odprti in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Ost. rez. B. br. 30474/28.

d Z novo davčno preureditvijo se bodo državni dohodki povečali za 514 milij. din.

d Za hrvatski šport. Po poročilih hrvatskih listov dobe s prenosom kreditov ministristva za telesno vzgojo naroda na banovino Hrvatsko, razna športna društva na hrvatskem ozemlju nad 4 milij. din.

d Na seji kmetijske zbornice v Sarajevu se je ugotovilo, da je v drinski banovini 219 tisoč 279 kmetijskih gospodarstev, od katerih je 101.776 brez postelje.

d Kmetijska zbornica v Sarajevu je bila na svojem zasedanju sklenila, da ne bo pristopila v zvezo zbornic v naši državi. Kmetijski strokovnjaki v Sarajevu so namreč mnenja, da bo ta zveza kmetijskih zbornic spet

nova birokratska ustanova, ki bo razvoj kmetijstva bolj ovirala kakor pa pospeševala. Posebno pa se žudijo, da vodi to zvezo predsednik vojvodinske kmetijske zbornice Milan Badžak, ki je na nepojasnjene način prišel do svojega mesta. Badžak je namreč trgovec in izvoznik.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Pozor, kogar se tiče! Notranji minister in hrvatski ban sta predpisala pravilnika za bivanje tistih oseb, ki bodo po določenih zakona za javno varnost odnosno po določenih banske naredbe morali bivati v določenih krajih. Pravilnik določa, da bo prvostopna krajevna policijska oblast ali okrajno glavarstvo določevalo takim osebam kraj za bivanje in bo obenem odredilo vse potrebne ukrepe za stanovanje in gibanje interniranih. Prisilno bivališče se bo odredilo vsem takim, ki bi s svojim delom povzročali vznemirjenje, ki bi škodovalo javnemu redu, ali pa bi ne odgovarjalo nevtralnostnemu stališču, katerega se naša država v sedanji vojni strogo drži.

p Znana komunistična zveza čelovnega ljudstva Slovenije je začela izdajati tudi svoj list, ki pa so ga voditelji dali tiskati v Zagrebu, češ da je tam več svobode, medtem ko je na Slovenskem ni. No, pa se je zgodilo, da zdaj beremo v uradnem listu banovine Hrvatske: »Državno tožilstvo v Zagrebu je z odlokom od 15. decembra 1939 prepovedalo razpečavati in prodajati tednik pod imenom Nova ljudska pravica od 15. decembra 1939 št. 1, ki izhaja v Zagrebu.« — Zdaj je menda dokazano, da tudi bratski Zagreb ne dopušča komunistične propagande, čeprav je bila ta propaganda tiskana v slovenskem jeziku za Slovence.

p Dr. Maček je dal dopisniku »Zagrebskega lista« izjavo o novih davčnih spremembah. Dejal je, da je davčna preosnova končana in da bo še pred novim letom objavljena. Najbolj revnim slojem bo s to preuredbo znatno znižana ali celo popolnoma odpravljena davčna dolžnost. Tako so oproščeni zemljarine kmetovalci, katerih čisti katastrski donos ne presega 1000 din. Skoraj 80% kmetov na Hrvatskem je s tem oproščenih davka. Mali obrtniki, ki imajo največ dva po-

močnika, plačajo davek pavšalno. Premožnejšim slojem bodo davki zvišani oz. se bodo storili potrebni koraki, da se bo mogel ugotoviti njih resnični dohodek.

p Predsednik vlade Dragiša Cvetković nekemu madžarskemu politiku izjavil, da »okolščine in razpoloženje za zblizanje Madžarske in Jugoslavije ugodne, vendar za enkrat še ne bi mogel sprejeti vabila, da obišče Madžarsko.

p Srbska zastava na Hrvatskem. V gornjem zoper sporazum med Srbi in Hrvati je igrala veliko vlogo tudi srbska zastava. »Hrvatski Dnevnik« je temu posvetil cel članek, kjer med drugim naglašja, da srbska zastava na Hrvatskem nikjer ni prepovedana ter da v hira srbska zastava zraven hrvatske zastave o slovesnih prilikah celo z banovinskih poslopij v krajih, kjer prebiva kaj več srbskega prebivalstva.

NESREČE

n Čudni požari. Oni četrtke je v Bački Palanki pogorela tekom enega meseca že tretja jugoslovanska tovarna za tkanine.

n Smrt v reševalnem avtomobilu. Te dni popoldne je padel 38 letni hlapec Pavle Ko privnikar, uslužben pri gostilničarju in mesarju Lindnerju v Litiji, s hleva. Dobil je hude notranje poškodbe, tako da so poklicali reševalni avto iz Ljubljane. Ponesrečenec je volnjo do Ljubljane vzdržal, vendar pa se mu je stanje hudo slabšalo in je izdihnil, preden ga izročili ljubljanski bolnišnici.

NOVI GROBOVI

m Umrli so: v Št. Lovrencu na Dravskem polju 57 letna posestnica iz Sp. Pleterj Marija Planinšek, v Zalni Katarina Trontelj, v Radovljici Neža Olip, v Slov. Gradcu notarski namestnik dr. Ivan Razboršek, v Medvodah Marija Očakar, v Šmartnem pri Litiji ključavničarski mojster Janko Kepa, v Križevcih pri Ljutomeru dijakinja Marija Faust, v Mariboru Avrelija Tomšič roj. Drašler. — V Ljubljani so umrli: bivši župan na Viču Jurij Petrovič, Anton Gomilšek, inž. Viljem Babnik, Marija Urh, roj. Semrajc, dijakinja Malka Gobec, Roza Hoffmann roj. Urbas, Marija Cukljati roj. Koželj, obl. insp. fin. kontr. v p. Martin Kopač, Milan Gostiša, vlakovodja drž. žel. v p. Franc Mave, mestni učitelj Avgust Kavčič in Marica Bartol-Nadlišek, 14. decembra je umrl Alostij Slapar, pol. podnadzornik, doma iz Gabrovnice nad Krašnjo. Naj počivajo v miru!

500 lepih nagrad

čaka nove in dosedanje

„Bogoljubove“ naročnike!

Še je čas — do 15. januarja t. l. — da si pridobite pravico do nagradnega žrebanja, ki bo 9. februarja t. l., s tem, da plačate naročnino za »Bogoljube« za vse leto naprej!

Ne odlašajte!

Sreča Vas čaka!

Krivičnost se je zarila v življenje

Se nikdar tako kot danes ljudje vidijo ter obsojajo velikansko socialno razliko med ljudmi. Gledati na eni strani razkošno potratnost, ko ima nekdo 9000 din mesečne plače, prosto stanovanjane, razsvetljavo, kurjavo, več posestev, žena 4000 din mesečne pokojnine, a namesto otrok več psov — na drugi strani pa skrajno revščino. To se upira vsakemu zdravemu razumu.

In največja revščina je med kmečkim in delovnim ljudstvom, predvsem med manjšimi posestniki-bajtarji ter med industrijskim delavstvom in delavstvom v nižjih poklicih z nepopolno izobrazbo, ker se pač meri danes delazmožnost po spricvalih in ne po dejanskih zmožnostih. Krivičnost se je tako globoko zarila v vsakdanje življenje, da jo bo zelo težko odpraviti. To pa zato, ker tisti, ki bi temu zlu lahko stopili na prste, tega ne vidijo ali nočejo videti, ker gre njim samim predobro; oni pa, ki to vidijo, pa nimajo moči, da bi se uprli temu, kar jih teži, ker so pač prerrevni in jih nihče ne posluša in ne upošteva njihovih prošelj, nasvetov in pritožb.

Največje krivice se pa gode navadno pri kupčijah, kajti tu pride najbolj do veljave

premetenosti, zvižahnosti, zgovornosti itd. Dočim je še ostala trgovina kolikor toliko urejena, vidimo, da prav v kmetiški trgovini vlada največji nered. Tako vidimo, da mora bajtar ali revnejši posestnik prav zaradi tega, ker je bolj reven, prodati žival iste ali morda še boljše kakovosti, ceneje kot pa oni, ki je znan po svojem imetju.

V nekaterih mesnicah se zgodi pogosto, da dobi siromak, ki si za večje praznike kupi kakšno kilo mesa, najslabšo robo, ki se v mesnici nahaja, tako zvani boljši ljudje pa najlepše kose, pa čeprav mora siromak plačati tako rekoč mrhovino prav tako kot drugi najlepše blago. Najdejo se mesarji na deželi, ki za praznike kupljeno lepo živino kar čez noč odpošljejo komu v mesto, doma pa zakoljejo in prodajo staro kravše, ki bi jo lahko z metlo pobli. Lepi voli so kupljeni le zato, da jih ljudje vidijo in pridejo po meso v nadi, da bodo dobili prvovrstno blago, v resnici pa dobe meso od stare krave, ki je bila kupljena po 2 din kg žive teže, meso pa se prodaja po 10 din. Takih primerov je po deželi vse polno, ne samo pri živinski kupčiji, ampak skoraj pri vsaki trgovini s kmetijskimi proizvodi.

d) Zagrebški nadškof zoper komunizem. Za novo leto je zagrebški nadškof dr. Stepinac sprejel zagrebško duhovščino, kateri je na njeno novoletno voščilo odgovoril v daljšem govoru. Med drugim je dejal: »Rekel sem, da smo hvaležni Bogu za njegove dobrote, ker je gotovo, da bi brez njegove pomoči v teh časih, ko ni nobene stalnosti, niti ne vedeli, kaj počnemo. Razne razdiralne sile so lani napele vse svoje sile, da bi izvedle svoje načrte, ki jih pošiljajo iz znanega rdečega raja ali bolje rečeno pekla, s katerimi hočejo uničiti Cerkev in državljanski red. Vse se je doslej razbilo ob zavednosti naših vernikov, ob zavednosti hrvaškega naroda.«

d) Angleški konzulat v Zagrebu je bil spremenjen v generalni konzulat. Zeleli bi bilo, da bi dobili tudi v Ljubljani angleškega konzula.

d) Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d) Pripravlja se uredba, s katero se prepoveduje vsaka sečnja orehovitih dreves, ki imajo manj ko 50 cm premera. Hkrati določa uredba, da mora vsak posestnik, ki poseka eno orehovo drevo, zasaditi pet novih. Izvoz orehovitih debel pa bo dovoljen le, če izvozniki najprej ponudijo vojnemu ministru v odkup 20 odstotkov količine, ki jo nameravajo izvoziti.

d) Mohorjeve knjige je nemška cenzura na Koroškem sicer dovolila, ni pa še rešeno vprašanje, če bodo naročniki dobili tudi dovoljenja za plačilo knjig. Če ne bo to vprašanje povoljno rešeno, bodo slovenski Korošci letos brez Mohorjevih knjig.

d) Narodnoobrambna društva, kje ste? Časopisje poroča, da se bodo morali izseliti iz Kanalske doline tudi vsi Slovenci, ker so se izjavili za Nemčijo.

d) Ves železniški promet v naši državi se mora zaradi silnega mraza, boriti z velikimi težavami. Ponekod so snežni zameti onesposobili proge, večinoma pa je hud mraz povzročitelj velikih zamud. Tokrat ni izvzeta nobena pokrajina v državi, kajti mraza je povsod okrog 20 stopinj. Posebno velike zamude imajo vlaki, ki prihajajo v Slovenijo iz Beograda.

d) Namesto ribe je ujel — poštno vrečo. Oni dan se je pripetilo ob Dravi v Mariboru

čuden slučaj. Drava je sedaj daleč v tok zaladenela, ob bregu pa so si ribiči napravili luknje, skozi katere vtikajo svoje trnje ter love ribe, ki si iščejo zavetja v tolmunih tik ob obrežju. Pri taki luknji je lovil ribe oni dan popoldne neki ribič, ki je naenkrat opazil pod ledom v vodi čudno reč. S trnkami in palico je spravil to stvar bližje ter je izlekel iz vode najprej eno, potem pa še drugo vrečo. Pri pobližjem ogledu se je izkazalo, da je spravil iz vode dve poštni vreči. Obvestil je o svoji najdbi policijo, ki je potem ugotovila, da sta vreči prerežani in da se nahajajo v obeh samo neke prazne kuverte in fotografije, vse ostalo pa so neznanci pobrali iz njih ter ju potem vrgli v Dravo. O tej zanimivi zadevi se sedaj v naši preiskava.

VINO pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

d) Za 13.000 din gotovine in za 5000 din blaga so odnesli neznanzi uzmoviči gostilničarju in trgovcu Stanku Ptiču v Sp. Koreni pri Mariboru.

d) Za novega upravitelja dekanije Rogatec je bil imenovan g. Julij Vajda, nadžupnik in duh. svetnik pri Sv. Križu na Slatini.

d) 80 letnik je postal g. častni kanonik Valentin Mikuž pri Sv. Juriju ob južni železnici. Na mnoga leta!

d) Tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V času od 1. marca do 30. novembra 1940 bo pri banovinski trsnici in drevnici v Kapeli, p. Slatina Radenci devetmesečni tečaj za vinarstvo in sadjarstvo. V ta tečaj bodo spre-

jeti dobro razviti in zdravi mladeniči od 16 let naprej. Prednost pri sprejemu imajo sinovi viničarjev in sinovi malih kmetijskih posestnikov.

d) Za 22.672.000 din novih zgradb je dobil lani Maribor. Izdelali so 99 novih poslopij s 317 stanovanji.

d) V stotem letu starosti je umrl Jakob Kidrič na Mestinju, župnija Sladka gora.

d) 135 revnih viničarskih otrok je bilo za božič obdarovanih pri Sv. Jurju ob Pesnici.

d) V posnemanje. V Celju je tovarna »Metka«, katere lastnik je te dni zopet pokazal socialni čut do revežev. Za celjske reveže je daroval v denarju 3000 din in 800 m raznega blaga. Vsi obdarjeni ubogi se bodo pač z veseljem in hvaležnostjo spominjali svojega dobrotnika.

d) Ukradenno razstrelivo. V Bresternici v župniji Kamnica pri Mariboru je vlomil neznanec v barako pri kamnolomu, iz katerega odvažal kamenje tvrdka Gabrijelečič. Storilec je odnesel iz barake večje količine razstreliva in povzročil precejšnjo škodo.

d) Nekoliko preveč. V Plitvici v Apačah sta svoj čas umrla Slovenec in Slovenka, mož in žena. Te dni pa so na njunem grobu opazili spomenik z — nemškim napisom.

d) Denarne zneske za nabavo potrebnih živil je razdelila na Novo leto revnim družinam občina Teharje. — Ob priliki svoje poroke je daroval celjski tovarnar Westen za reveže teharske občine 15.000 din.

d) Nov prepotreben vodovod prično graditi spomladi v Rajhenburgu. Po posredovanju naših mož na čelu z bivšim poslancem Tratnikom je nakazal minister dr. Krek v označeni namen 250.000 din podpore. Svoj prispevek bo dala seveda tudi občina. — Rajhenburški rudnik bo zgradil letos veliko elektrarno, ki bo imela 24.000 Kw.

d) Živinske soli še vedno ni mogoče dobiti. Krma je letos zelo slaba in malo je je, zato je soljenje še bolj potrebno. Država je ceno soli znižala, le soli ni dobiti in zato nizka cena prav nič ne koristi. Naj oblast poskrbi, da bo vsak trgovec živinsko sol tudi imel.

d) Vedno nekaj narobe. V Švico smo prodali v zadnjem času svinje, predvsem iz Slavonije in Banata, katere so bolj špehaste (mastne). Te pa ne ugajajo Švicarjem, ki so vajeni bolj na mesnate svinje, zaradi česar so ustavili uvoz svinj. Mesnate svinje bodo Švicarji kupovali v bodoče pri Dancih. Le zakaj niso računali naši izvozniki z okusom Švicarjev, saj je tudi pri nas — posebno v Sloveniji — dovolj mesnatih svinj!

d) Izkazale pa so se zopet nekatere tvrdke, kar z veseljem sporočamo javnosti v vednost. Tvrdka Stermecki v Celju je zvišala mezde za 20%. Povišanje mezde velja od 1.

Oskrbite pravočasno modro galico!

Nabava modre galice vznemirja že sedaj mnoge vinogradnike. Obstojta namreč bojazen da poleti, ko bo treba škropiti, galice ne bo, ali pa bo zelo draga. Nekateri vinogradniki kupujejo že sedaj galico, ki jo je še dobiti pri raznih trgovcih. Posamezniki se celo obračajo naravnost na tovarne same, katere pa sporočajo višjo ceno kot je bila doslej, opravičujejo se, da se je baker podražil. Ker je torej vprašanje galice še nerešeno, naj bi oblast na kak način — kakor je urenila že druge stvari — poskrbela še za to, da bo ob času škropljenja dovolj galice in po primerni ceni na razpolago, kajti

sicer nam bo bolezen uničila vse pridelke. Pri tem naj bi se upoštevali zadevni sklepi Kmetijske zbornice o zadružni tovarni za modro galico. Najbolje bo, da stvar vzame v roke oblast z ustanovitvijo tovarne modre galice, ki bi se dajala kmetovalcem po primerni ceni, posebno ker je dogovor s sedanjo tovarno galice zelo neugoden, potekel mu je pa tudi rok. Možno, ki imajo pri tej stvari kaj besede, naj na to pereče vprašanje opozorijo merodajne oblasti, da bo o pravem času zajamčena nabava modre galice po ceni, katero bodo zmogli tudi revni.

Milost sv. zakona

Navada je, da se po naših šolah o svetem zakonu bolj malo govori. Deloma zaradi pichlo odmerjenega časa dveh tedenskih ur, deloma zaradi izprijenosti sedanje mladine, ki že iz ceste in ulice pohujšana, ne prinaša s seboj tiste resnosti, ki bi bila svetlosti predmeta primerna. Kdo pa se zaveda, da je svetlost družinskega življenja vir in temelj svetlosti vsega človeštva. Kakršne bodo naše družine, taka bo vsa naša javnost. Beseda, zgled gre svojo pot iz družine tja med svet. Družinsko življenje nalaga in prinaša zakonom ne le mero sladkosti in uživanja, pač pa tudi zerkano mero prevažnih dolžnosti. Zakon je vez, ki veže zemljo in nebena v eno celoto: iz naših hiš in družin se zbirajo vrste svetlih in blaženih in tudi vrste svetnikov. Te-le so pa dolžnosti, ki jih zakon nalaga zakonskim: Živeti v medsebojni ljubezni in zvestobi, dokler Gospod žitljenja in smrti ne pretrga te lepe vezi s smrtjo, kakor beremo in govorimo v poročnem nagovoru, dalje treba skrbeti za krščansko vzgojo otrok, pa imeti tudi pred očmi njih časno in večno srečo.

Velike dolžnosti, imenitne dolžnosti! O sveta dolžnost materine ljubezni, ki ti je naložena od Gospoda večnosti, da dušo, ki je vdihnjena od Stvarnika, spet k Stvarniku nazaj pripelješ! Tako sem nekje bral. Velike dolžnosti zahtevajo tudi velike zmožnosti. Te zmožnosti pa nam podaja samo milost božja. Milost božja je pa kakor dragocen zaklad, ki ga ne smemo pustiti ležati neizrabljenega. Vekrat slišimo tožiti, da je beseda o milosti le prazna beseda. Prazna samo za tiste, ki si ne znajo z njo okoristiti, kakor je zemlja prazna beseda istega, ki je ne zna obdelovati.

decembra dalje. Tovarna »Jugotancine« v Sevnici je povišala mezdo pa 50 par na uro, obenem pa je izplačala vsem delavcem in nameščencem lepe novoletne nagrade. Prav tako je povišala mezde parna žaga v Sevnici od 25—50 par na uro. Razveseljivo bi bilo, če bi javnost brala v časopisju tudi o drugih celjskih tvrdkah, ki do sedaj še niso povišale delavcem mezd.

d) Pri premikanju vlaka je padel 40 letni železniški zavirac Franc Marin iz Limbuša pri Mariboru. Kolo je nesrečno odrezalo nogo.

d) Pri padcu si je prebila lobanjo 77 letna dninarica Marija Rebenšek iz Trnovelj pri Celju.

d) Dva požara. V Stanjgrobju blizu Gornjega grada je zgorela do tal domača opekarna, last Marije Sotler; opekarno je imel v zakupu g. Jožef Golob iz Sv. Miklavža. Skupna škoda presega 6000 din, dotim je bila opekarna zavarovana le za 4000 din. V Parovžu pri Dobrni je zgorela do tal lesena hiša Franca Voršiča. Ogenj je nastal ob pol 12 ponoči, ko so Voršnikovi spali. Plamen je v nekaj minutah zajel vso hišo, tako da so se Voršnikovi komaj rešili iz goreče hiše.

d) Pod voz je padel. Pri Sv. Krištofu nad Laškim je padel pod voz 40 letni posestnik Vladko Kačur. Kolesa so šla čezenj in mu težko ranila lobanjo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je umrl.

Še danes si nabavim »Družinsko pratiko«

Kaj pričakujemo od samouprave

Izpod peresa g. Franca Žebota priobčuje »Slov. gospodar« tudi sledeče:

1. Novo urejena banovina Slovenija nam prinaša našo upravno, gospodarsko in šolsko samostojnost. In sicer v okviru skupne državne domovine Jugoslavije, popolnoma enako, kakor bodo to samostojnost uživali bratje Hrvati. Uživali bomo iste pravice in imeli bomo iste dolžnosti, kakor Hrvati na Hrvatskem in Srbi v Srbiji.

2. Za vzdrževanje naše samouprave bomo morala država odstopiti državna sredstva, t. j. državne davke, pristojbine in druge dajatve, katere sedaj plačujemo v Belgrad. Laž je, ko nekateri naši politični neprijatelji raznašajo govorice, da nam iz Belgrada za banovino Slovenijo ne bodo nič dali. Je že vse določeno, katere davke od dosedanjih dobi banovina, oziroma naša avtonomija, in katere si bo pridržala država za skupne drž. stroške.

3. Naše prošnje in spisi ne bodo več vsi romali v Belgrad po dolgi poti tja in po še daljši nazaj, ampak naše slovenske zadeve in prošnje se bodo reševale po Slovincih tu doma. Na naših šolah ne bodo več nastavliali učiteljev in učiteljic ter profesorjev, ki bi služili politični zamisli slovenskemu ljudstvu nasprotnih strank, ampak učitelje in državne uradnike ter nameščence se bo postavljalo po dejanski potrebi in sposobnosti ter take, ki si jih želi ljudstvo.

4. Slovenski jezik bo na prvem mestu v uradu, v šolah in v javnosti. Mi stojimo na stališču: Srb naj govori svoj materni srbski jezik, Hrvat hrvatskega, ki ga je hrvatska mati učila, a Slovenci izpiljeno slovensko govorico.

5. Kaj pa bo z onimi, ki kot Slovenci služijo državi ali javni kruh izven Slovenije? Naši politični neprijatelji širijo govorice, da bodo vsi ti izgubili svoje službe, čim bo iz

Belgrada prenešen delokrog ministrstev za banovino Slovenijo. To je neresnično. Slovenski uradniki, slovenski financarji, slovenski orožniki, slovenski častniki, ki služijo bodisi na Hrvatskem ali v Srbiji, ostanejo v službah. Tako so se sporazumeli vodilni močje naše države.

6. Ali bomo morali Slovenci za svojo novo urejeno banovino plačevati kaj več davkov in dajati druga bremena? Slovenija plačuje toliko davkov, da se lahko sama vzdržuje. Po sedanjih računih se bodo dajatve za šibkejšo sloje znižale, kapitalistično močnim pa povečale. To bo tudi pravilno. Na splošno pa je moje mnenje glede tega vprašanja sledeče: Če bomo imeli dobro letino, bomo lahko več delali na cestah, več storili za naše kmetijstvo in za vse, kar potrebujemo; če bomo živeli v gospodarskih težavah, bomo pač morali biti tudi glede svojih zahtev bolj skromni. Gotovo je, da se tudi v novi avtonomno urejeni banovini Sloveniji ne bo cedil sam med in mleko, ampak bodo prišli časi — kakor v vsakdanjem življenju — da bomo deležni grenkega pelina in encijana v javnem in gospodarskem življenju. Na to moramo biti pripravljeni!

Tega se moramo zavedati, da so naši voditelji, na čelu jim dr. Korošec, po dolgotrajni borbi s svojo premišljeno politiko priborili to, kar so sanjali naši pradedje, našo samostojnost.

Zavračamo vse tiste krive preroke, ki danes na tihem hujskajo proti dr. Korošču in naši stranki. Slovenski kmet, slovenski delavec in vsi drugi pametni Slovenci — vzemite bič v roke in naženite take hujskače, ki nam samo hudo želijo, od hiše!

Ne cepimo se, bodimo složni slovenski bratje in sestre, pa bo slovenska bodočnost srečna!

Nova trošarina na žganje

Vlada je zaradi izravnavanja višine trošarske stopnje na vino in žganje in zaradi poenostavljenja kontrole pobiranja te davčnine po vsej državi predpisala uredbo o izpremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini, ki stopa v veljavo 1. januarja 1940. S to uredbo prestanejo vse banovinske trošarine na vino in žganje v kakršni koli obliki in uvaža se edino državna trošarina, in sicer: na vino 1 din od litra, na fina vina 3 din od litra, na šampanjec 10 din od litra in za žganje 10 din od 1 hektolitrske stopnje alkohola (to je 10 din od litra čistega alkohola v žganju ali približno 2 din od litra žganja od 10 gradov).

Kdo plača trošarino? Ta trošarina se plača pri puščanju v promet in potrošnju ter jo plača kupec, odnosno prejemnik vina, ki mora prijaviti vsak prejem vina in žganja najbližjemu oddelku finančne kontrole, ki takoj nato ugotovi količino in jakost ter izda o tem uradno potrdilo. Na podlagi tega potrdila mora kupec plačati trošarino pri davčni upravi ali preko pošte. Priznanico o plačilu mora predložiti oddelku finančne kontrole, kateri mu izda potrdilo o plačani trošarini.

Prijava vina in žganja. Proizvajalci vina in žganja, ki ne trgujejo z alkoholnimi pijačami (kmetje-vinogradniki), lahko proizvajajo

za domačo potrebo vino in žganje v neomejenih količinah brez prijave in brez plačila državne trošarine. Dolžni pa so pisмено ali ustmeno prijaviti količino pridelanega vina in žganja. Svoj pridelek morajo prijaviti do 20. novembra vsakega leta in sicer organom finančne kontrole.

Spremnice. Vsi proizvajalci vina morajo, kadar nosijo vino ali žganje na trg za prodajo, preskrbeti si od občine spremnice, na katerih mora biti navedena količina vina in žganja z označbo, da je dotično vino ali žganje lasten pridelek in da državna trošarina ni plačana.

Proizvajalci, ki vino prodajajo. Proizvajalci vina in žganja, ki se bavijo s trgovino ali točijo alkoholne pijače na drobno ali debelo, morajo svoj pridelek vina prijaviti do 24. novembra vsakega leta in takoj plačati trošarino.

Popis zalog. Ker je stopila uredba s pravnikom v veljavo 1. januarja 1940, se popisuje s stanjem od 1. januarja vse zaloge vina in žganja pri vseh proizvajalcih, ne oziraje se na to, ali se bavijo s trgovino ali ne, kakor tudi pri vseh trgovcih in točilcih na drobno. Pri proizvajalcih vina in žganja, ki se ne bavijo s trgovino, se na njihove zaloge ne bo pobirala državna trošarina.

RAZGLEDE PO SVETU

NEMČIJA

Zanimiva odklonitev pomoči. Kakor poročajo angleški listi »Universe«, se je papež Pij XII. potrdil, da bi prebivalstvo Poljske, ki je prišlo pod oblast Nemčije, dobilo pomoč živilih in zdravil. Amerika je to pomoč obljubila in italijanske ladje bi bile živila in druga pomožna sredstva prepeljale v Evropo. Razdelitev živil in zdravil bi naj izvedel švicarski ali italijanski »Rdeči križ« pod nadzorstvom narodne socialistične oblasti. Toda nemška oblast je to pomoč odklonila.

To in ono iz Korotana. Ono soboto je umrla v deželni bolnišnici v Celovcu 100 letna Barbara Blažun. 4. decembra, ko je praznovala svoj 100. rojstni dan, je sprejela od kancerja posebno voščilno pismo s častnim darilom in krasnim zaslužnim križcem. Svoječasno so listi priobčili vest, da je rajna že pred esletjem dosegla svojo stoletnico. Poznejša ognja pa so dokazala, da je bila rojena leta 839. Barbara Blažun je bila najstarejša žena velike Nemčije. — Na Krčanjah je umrla 72-letna Terezija Miklavc p. d. Kavinja. — V Voreh so se oni teden mudili dunajski visokolci ter delili otrokom božična darila. — V letu 1940 bodo sprejeti v Hitlerjevo mladino dekleta in fantje letnikov 1929/30. V smislu svoječasno prošnje Slovenske prosvetne zveze, katere rešitev še ni dospela, vstop slovenke mladine začasno še ni obvezen.

JAPONSKA

Zbližanje s Ameriko. Ameriki je mnogo na tem, da se v očigled sporom in vojni Evropi sprijazni s svojim zahodnim sosesom, Japonsko. Nemški poročevalski urad je avil, da je minuli teden obiskal ameriški poslanik v Tokiu japonskega zunanjega ministra. O vsebini razgovorov se je izvedelo, da je Japonska pripravljena dovoliti plovo ameriških ladij na kitajski reki Jangtse in plačati Ameriki odškodnino za njeno, na kitajskem uničeno premoženje.

francoski vojak na prednji straži. Zoper mrza se je zavaroval z lesenimi cokljami.

stoletnici italijanskih železnic je poštna uprava izdala posebne znamke, na katerih je upodobljen razvoj železnic.

BOLGARIJA

s Z oduhu nobenega usmiljenja. Bolgarska vlada je pred kratkim izdala uredbo da morajo trgovci vse blago za domačo porabo prodajati po predvojni ceni, da se tako prepreči navijanje cen in krivični dobički. Včeraj je pa trgovinsko ministrstvo pri nadzorstvu nad izvajanjem te uredbe ugotovilo novo kršitev določil in je zato 20 trgovcev poslalo v določeni kraj v notrajščino države, kjer bodo morali opravljati prisilna javna dela.

DROBNE NOVICE

Nemško gospodarsko odposlanstvo je te dni ponovno dopotovalo v Moskvo.

Italijansko časopisje trdi, da bo zadržanje Italije imelo vedno večji vpliv na dogodke v evropskem sporu.

Nemiri med judovskim in arabskim prebivalstvom so znova izbruhnili v Jeruzalemu.

9 velikih železniških nesreč se je zgodilo v 7 tednih v Nemčiji.

1200 km dolg vodovod grade Italijani v afriški Cirenajki za naselbino 100.000 Italijanov.

100.000 švicarskih frankov je švicarska vlada nakazala finskemu Rdečemu križu.

5.500.000 zabojev pomaranč, namenjenih za Evropo, čaka radi vojne v palestinskih pristaniščih.

Naši „nedolžni“ svobodni zidarji

Na izvajanja g. dr. Korošca v »Slovenecem« novoletnem voščilu o svobodnih zidarjih, ki ga je objavil tudi »Domoljub«, je odgovorila le Velika loža Jugoslavije v »Politiki« z dne 5. januarja t. l. pod naslovom »Izjava slobodnozidarske velike lože Jugoslavije«. Izjavo zopet ni podpisal imenoma noben funkcionar, temveč »S seje upravnega sveta velike lože«. Preden je bila stavljena na tisk, je

Smučanje

1.115.000 prebivalcev ima sedaj madjarska Budimpešta.

Za potresom je zahtevala sedaj poplava v Turčiji novih 1200 življenj.

V Jeruzalemu se obnovili cerkev Božjega groba in našli pri tem veliko dragocenih stvari iz prve dobe krščanstva.

Ob zadnjem potresu v Turčiji je bilo porušeni 16 mest in 90 vasi. V Erzingjanu je 70% prebivalcev mrtvih.

75% italijanskih Tirolecev je glasovalo za preselitev v Nemčijo.

3336 hiš je uničila poplava v zahodni Turčiji.

Obvezno predvojaško vsagoje mladine od 17. do 20. leta namerava uvesti angleška vlada.

Male 150-tonske podmornice je začela graditi Nemčija.

6 rušilcev je naročila nizozemska vlada v Italiji.

Zadnje mesto s samočeskimi napisi je bil na Češkem Zlin, ki pa je postal te dni — dvojezičen.

Požar je izbruhnil v palači apostolske pisarne v Vatikanu; večino umetnin so rešili.

250.000 političnih kaznjencev na skrajnem ruskem severu je obsojenih na smrt od lakote, ker Sovjeti še svoji armadi ne morejo dovolj pomagati.

V božičnih bojih pri Salli na Finskem je padel tudi major Krasnikov, poseben odposlanec maršala Vorošilova.

Finci so dosedaj uničili že 400 sovjetskih tankov in 150 letal.

Do hudih poplav je prišlo te dni na Portugalskem in v Južni Španiji.

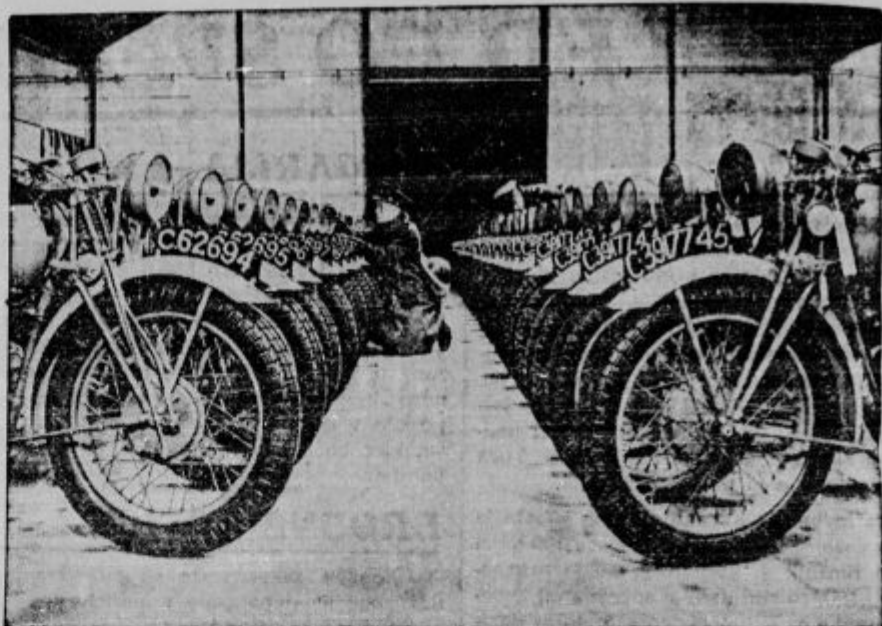
Sovjeti uradno priznavajo, da so Finci na dveh krajih vdrlji na sovjetsko ozemlje.

vere. Iz tega je bilo razvidno, zakaj še nobeno svobodno zidarstvo v Evropi ni obsodilo boljševizma, čeprav ta mori v strahotnih množicah, odvzema človeku vsako svobodo in dostojanstvo ter širi samo bedo in siromaštvo. Toda zidarstvo pričakuje od njega nove republike in uničenje vseh ver. Tudi v Balkanom, kjer je še ostalo par monarhij, ima svobodno zidarstvo svoj program, zato tudi noče nastopiti nikjer proti sovjetizmu. Svobodni zidarji nikdar in nikjer javno ne obsojajo komunizma, pač pa ga več ali manj sramežljivo podpirajo!

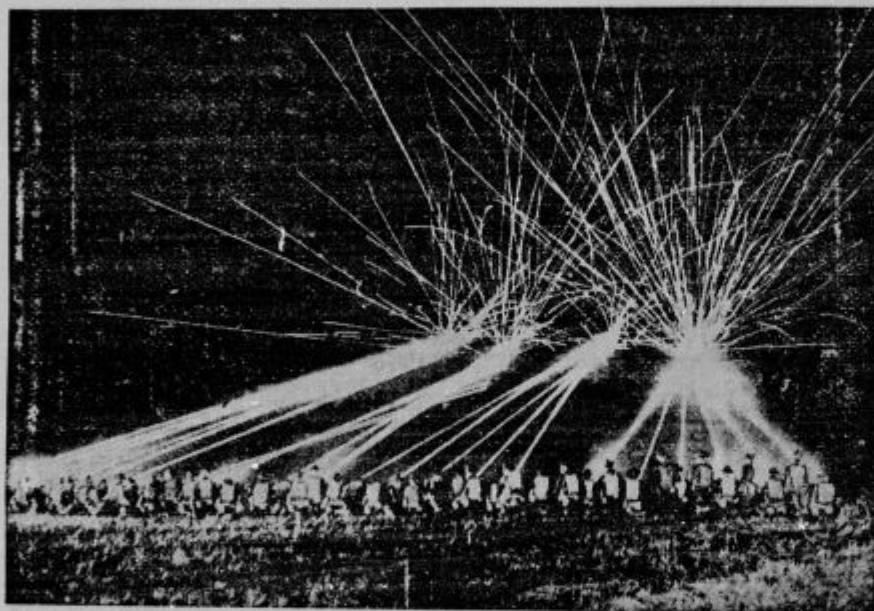
Jugoslovanski nacionalisti bi morali imeti vedno pred očmi kraljev umor v Marseillu. Nepobitno je, da je svobodno zidarstvo organiziralo in omogočilo kraljev umor. Blagopokojni kralj ni hotel slediti zunanji politiki evropskega svobodnega zidarstva, predvsem z ozirom na Rusijo, in je moral zato umreti. Nemalo se je trošilo denarja, da bi svetovno časopisje ne odkrilo zveze umora s svobodnim zidarstvom. Ze iz tega se vidi, da je velika neresnica, če svobodni zidarji v svojih društvih in izjavah trdijo, da se ne vmešavajo v politiko. Kdo naj jim verjame, da se pečajo samo s konjerejo in ribarstvom, gozdarstvom in sličnimi, sicer tudi važnimi zadevami, s politiko pa ne. Napram politiki so nedolžni otroci! Tudi pri nas silijo, kar je ugotovil g. dr. Korošec, ki je za tako ugotovitev gotovo merodajna osebnost, na vseh črtah v ospredje.

Aparat za preizkušanje oči.

Skladišče motornih koles, pripravljenih za angleško vojsko.

Vaja ameriške vojske. Streljajo s posebnimi krogli, ki se svetijo in tako v nočni temini rišejo za seboj svojo pot, da vojak vidi.

20. novembra vojnimi kleščami popravlja žično oviro finančne kontrole.

Italijanska vlada je izdala za Albanijo posebne znamke.

to uredbo prestanejo vse banovinske trošarine na vino in žganje v kakršni koli obliki. Uvaja se edino državna trošarina, in sicer: za vino 1 din od litra, na fina vina 3 din od litra, na šampanjec 10 din od litra in za žganje 10 din od 1 hektolitrske stopnje alkohola. Če je 10 din od litra čistega alkohola v žganju, ali približno 2 din od litra žganja od gradov).

Kdo plača trošarino? Ta trošarina se plača pri puščanju v promet in potrošnje ter plača kupec, odnosno prejemnik vina, ki mora prijaviti vsak prejem vina in žganja bližjemu oddelku finančne kontrole, ki nato ugotovi količino in jakost ter izda uradno potrdilo. Na podlagi tega potrdila mora kupec plačati trošarino pri davčnem uradu ali preko pošte. Priznanico o plačani trošarini mora predložiti oddelku finančne kontrole, kateri mu izda potrdilo o plačani trošarini.

Prijava vina in žganja. Proizvajalci vina in žganja, ki ne trgujejo z alkoholnimi pijačami (kmetje-vinogradniki), lahko proizvajajo

Spremnice. Vsi proizvajalci vina morajo, kadar nosijo vino ali žganje na trg za prodajo, preskrbeti si od občine spremnice, na katerih mora biti navedena količina vina in žganja z označbo, da je dotično vino ali žganje lasten pridelek in da državna trošarina ni plačana.

Proizvajalci, ki vino prodajajo. Proizvajalci vina in žganja, ki se bavijo s trgovino ali točijo alkoholne pijače na drobno ali debelo, morajo svoj pridelek vina prijaviti do 24. novembra vsakega leta in takoj plačati trošarino.

Popis zalog. Ker je stopila uredba s pravilnikom v veljavo 1. januarja 1940, se popisuje s stanjem od 1. januarja vse zaloge vina in žganja pri vseh proizvajalcih, ne oziraje se na to, ali se bavijo s trgovino ali ne, kakor tudi pri vseh trgovcih in točilcih na drobno. Pri proizvajalcih vina in žganja, ki se ne bavijo s trgovino, se na njihove zaloge ne bo pobirala državna trošarina.

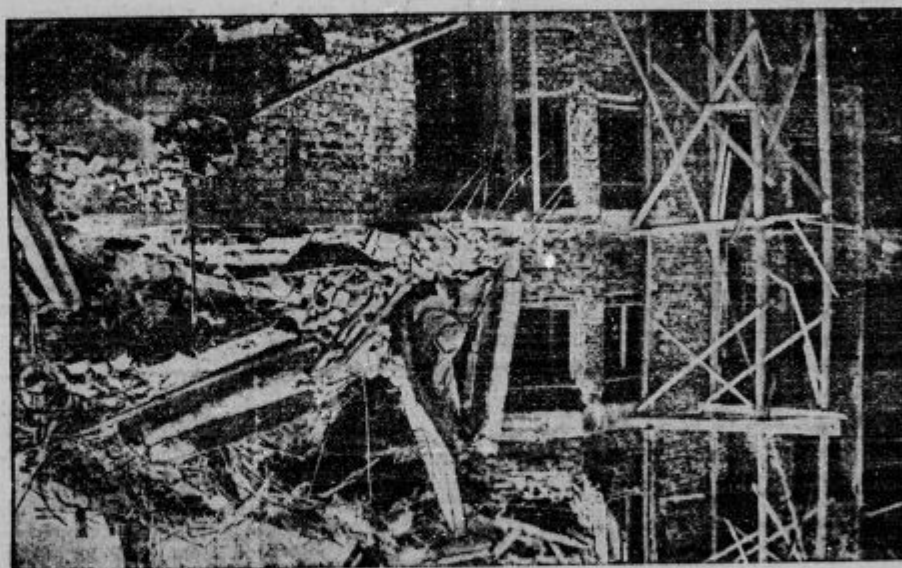
Vojška straža na mostu čez reko Ren.

Množice otrok zapuščajo zaradi nevarnosti aeroplanskih napadov mesto London in gredo na deželo.

Francoski vojak na prednji straži. Zoper mras se je zavaroval z lesenimi coklami.

Kljub strogim predpisom in kljub nadzorstvu se je v Bukarešti podrla petnadstropna stanovanjska hiša. Preden je bila stavba končana, se je sesula, ko so se v spodnja 3 nadstropja ljudje že vselili.

Ob stoletnici italijanskih železnic je pošta uprizorila posebne znamke, na katerih je upodobljen razvoj železnic.

Šmučanje v planinah.

PO DOMOVINI

† Dekan Anton Skubic

Globoka žalost je zajela ribniško dolino ob nenadni smrti preč. gosp. dekana Antona Skubica. Ko se je na praznik Razglašanja Gospodovega rano v jutru razširila ta žalostna vest, je napolnila vsa srca ribniških faranov s težko tugo in iskrenim žalovanjem. Umrli je duhovnik, gospodarstvenik, znanstvenik, zgodovinar, prosvetni delavec, politik,

človek visoke izobrazbe, javni delavec, ki je četrto stoletje igral pomembno vlogo v slovenski javnosti. Lani meseca aprila mu je ribniško ljudstvo priredilo nad vse sijajno proslavo 25 letnice dekanovanja v Ribnici. Bil je še takrat čil in krepak, mladeniško razgiban, poln lepih načrtov za kulturni in gospodarski napredek ribniškega ljudstva. V začetku decembra je lahko obbolel zaradi prehlada, kateremu pa ni posvečal važnosti. Opravljal je vestno vsa dekanijeka in cerkvena opravila in v vzgledni pridnosti ni našel časa, da bi prenehal z delom za nekaj dni in si telesno pomogel. Bolezen je črpala njegove sile, dokler ni dva dni pred smrtjo legel — prepozno. Zadeti od srčne kapi je v petek, 5. januarja ob 21.30 odšel k Vsemogočnemu po večno plačilo.

Plodno je bilo njegovo 40 letno duhovniško poslanstvo med slovenskim ljudstvom. Naj mu sveti večna luč!

Višnja gora. Letopis v tukajšnji župniji za preteklo leto je sledeč: Rojenih je bilo 33 otrok, umrlo je 27 ljudi, med njimi najstarejši Janez Erjavec, star 92 let. »Domoljub« je štel 204, »Bogoljub« pa 84 naročnikov. Upamo, da bomo tudi letos v velikem številu napredovali.

Cerklje pri Kranju. V preteklem letu je bilo v naši župniji rojenih doma 72, v bolnišnici 11 otrok. Umrlo jih je 57. — Pretekli teden so na tečaju govorili: V tork župnik Razboršek o sajenju sadnega drevja, v četrtek inž. Simončič o pridelovanju krompirja.

Ajdovec. V preteklem letu je bilo pri nas rojenih 25 otrok. Vsi so zakonski. Umrlo je 16 ljudi. Najstarejši je bil star 88 let. »Domoljub« je štel 108, »Bogoljub« pa 58 naročnikov. — Za 150 letnico župnije smo imeli sv. misijon. —

Tudi Prosvetno društvo je bilo zelo pridno na delu. S pomočjo vse fare in drugih dobrih ljudi smo zgradili lep Prosvetni dom.

Hotečica. Stari g. župnik Janko Borštnar je odšel v pokoj in dobili smo novega gospoda v osebi Jožeta Ferkulja, kaplana iz Moravč. Gospodu župniku želimo pri zvišenem delu mnogo uspehov! — Na dan sv. Antona, 17. januarja, ko je tukaj običajni cerkveni shod, bo sv. maša ob 10. Popolnue bo v Prosvetnem domu ljudsko igra »Žrtev ljubezni«. Vabimo!

Studence pri Sevnici. Poglejmo, kaj kaže letopis. V preteklem letu je bilo rojenih 40, v večnost se jih je preselilo 18. — Konec leta se je pokazalo precej težav, zlasti draginja, ki stalno narašča, zaslužka pa ni od nikoder. Kaj zmoraš v današnjih časih z 8 ali kvečjemu 10 dinarjev na dan, pa še to kvečjemu dvakrat na mesec! Merodajni činitelji naj poskrbe tudi pri nas za kakšno javno delo!

Brdo pri Lukovici. V Repljah pri Lukovici je v 87 letu starosti umrla Mašenkova mati, Marija Dobovšek. Bila je zelo dobra in blaga žena. Naj počiva v miru. — V večnost je odšla Grilčeva mama, Marija Jeretina iz Vrhovlj. Zapustila je šest nepreskrbljenih otrok, najstarejši ima 7 let, najmlajši pa šele 3 mesece. Pokojnica je rada podpirala naše katoliško časopisje. Njeni duši naj Vsemogočni da večno plačilo.

Kostanjevica na Krki. Prosvetno se živahne gibljemo. Zadanji smo se z igro »Črna žena« kar pohvalno odrezali. Pripravljamo pa za pust »Skopuha« in »Luč z gor«. — Po mnogih naših hišah se že oglašajo glad. Draginja pa narašča kljub raznim posvetom. Ali bi občina skušala zopet pomagati z brezplačnim prevozom koruze in moke. Vprašamo pa še: zakaj živinske soli ni dobiti?

Sušje pri Ribnici. Prošnja za zidavo šole pred šolskim, kakor tudi pred občinskim odborom ni naletela na gluha ušesa. Prostor so dali na razpolago pos. Ivan Košir, Slataik, Jože Kozina, Sušje, Ivan Lesar, Sušje, in Jakob Ambrožič, Sušje, katerega je komisija po ogledu še dveh drugih pokazanih prostorih tudi odobrila. Prošnja za napravo načrta in proračun, odredba kr. banske uprave za zidavo šole in tej odredbi pripadajoče zahteve ter kupna pogodba so že odposlane potom okraj. načelstva v Kočevju banskim upravi v Ljubljani. Sedaj čakamo samo, da dobimo odobrene načrte in proračun, da potem zaprosimo za stavb-

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja. Ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

XXXVIII.

Meta pa ni na Dolu doma in zdi se, da vse ve.

Posestniki so bajtarjem zmerom bolj prepovedovali vodo v svojih kapnicah. Ze v prvem jutranjem hladu so morale bajtarske žene in hčere s škafo in sodčki na studenec po reber. Meta se je že počasi vračala z bariglo po klatcu mimo Vidmarjeve štirne. Vidmar je tisto noč slabo spal. Orožniki so bili prevrgli prej ta dan v hiši vse ter iskali puško. Ves njihov trud je bil zaman, toda Vidmarja je grizlo do kosti. Bil je prepričan, da ni sam Siegl za tem, temveč tudi Rupar. »Prav Rupar. On je gospodarja podkupil. Vse se je zarotilo proti meni!« Tudi mu je Polonca povedala, da jo hoče imeti oče nazaj.

»Zdaj vem, zdaj bo še Polanc ugriznil. Kakor pes ugrizne. Prokleti Brus, da sem ga moral poslušati!« In bil je prepričan, da mu je Brus svetoval tisti dopis v »Primorcu«. Zmerom bolj se je uverjal, da je sam žrtev drugih.

Tisto jutro je stal na dvorišču pred prazno Čuvajevo kočico in se šele zdaj prav zavedel, da nima več starega zvestega psa, ki je tako krhko in odločno lajal.

Ko je prišel do vogla, je zagleda Meto, ki je počasi sopla s svojo lempo na plečih. Kakor bi je ne videl, je šel okoli hiše, da mu je morala priti naproti.

»Dobro jutro!« je dejala vsa zasopla.

7

»Bog daj, Meta!« je dejal počasi. »Zgodaj si natočila!«

»Ne preostane drugega!« je naslonila na zid ter si počila. »Nimam konja, da bi mi pripeljal. Nikogar nimam, da bi prinesel zame.« se je izogibala, kajti na licu mu je videla neprijeten nasmeš.

»Tebi, Meta, ni treba hoditi v reber po vode. Natočiš si lahko na našem vodnjaku. Stara si in boleha.«

»Bog vam povrni, oče Vidmar!« je vzdihnila ženska ter dvignila oči pobožno kvišku. »Zdaj si bom še vode lahko do sitedga privoščila.«

»Da, Meta, toda samo, če mi vse to po resnici poveš, kaj ti je Cilka pravila o Lendetu in Lovru!«

»O, ti moj Bog!« se je stresla starka in vse je klecnilo v njej. »Ali res moram?«

»Moraš!« je dejal in glas mu je drhtel od negotovosti. Če pripoveduješ okoli, moraš še meniti!

»Saj ni bogvekaj pravila. Kaj naj bi pravila? Od tu do Hriba je blizu in koš sem ji nesla!«

»In kaj je rekla?«

»Če umre, je rekla, če umre, naj popazim na Lendeta, ker je revček! Odkar je padel — kaj ne, odkar je padel!« je vprija vanj svoje ostre sive oči.

»Samo to?« je tiščal vanjo.

»O — ne — tudi, da ni Lovro njegov. Da je bil kupljen. Lovro je kupljeni oče!«

»In?« — se je nestrno premaknil proti njej »in kaj še —.«

»In da ste — saj veste, oče Vidmar sam najboljšo. Kdo pa je dal Lovru denar?«

»Kdo?« je mrko vprašal.

»Če ne veste — Kie pa naj bi bil dobil Lovro denar?«

RAZNO

Izredna nadarjenost.

Madžarske znanstvene kroge zanima 25letni zidarSKI pomočnik Martin Kunkuthy, ki je pravi matematični fenomen. Med delom se je pečal z matematičnimi nalogami in si pisal na zid matematične formule. Zanj se je začel zanimati gradbeni inženjer in zvedel, da ima fant samo 6 razredov ljudske šole. Iz lastne pobude se je pa začel pečati z matematiko in dosegel je presenečljive uspehe. Med drugim je določil s kotomerom razdaljo lune od zemlje in zmotil se je samo za 5000 km.

Najmanjša stalnica.

Zvezdarna na Mountu Wilsonu je odkrila do sedaj najmanjšo stalnico, kar jih poznamo, pravo pritlikavko s komaj 6400 km premera. Naša zemlja ima premer okrog 13.000 km, najmanjša stalnica je torej res majhna. Toda njene ostale lastnosti se zelo razlikujejo od naših. Predvsem je tako gosta, da tehta kubni palec njene snovi nič manj nego 620 ton, njena privlačnost je 3.400.000

no dovoljenje ter nato začnemo s pripravljanjem od nas obljubljenega gradbenega materiala na licu mesta. Upamo, da bo zadeva hitro rešena na merodajnem mestu ter da bo stavba že letos pod streho.

Veliki Gaber. Pri cerkvi, zvoniku, župnišču in skledju je toliko popravil, da bi po sodbi strokovnjaka stalo okrog 80.000 din. Če se kdo upa s prostovoljnimi darovi in enoletno cerkveno sedežino (»primanoe«) vse to popraviti, da bo vsaj nekoliko boljše, temu je treba le čestitati. — Mnogo smo se leta 1939 trudili za ustanovitev postajališča v Vel. Gabru. Konec tega je bil pa odgovor žel. direkcije v Ljubljani, da postajališča ni mogoče ustanoviti. Našega poslanca nujno prosimo, naj se za stvar znova zavzame. — V St. Vidu pri Stični sveti elektrika, vod gre tik Vel. Gabra, potem pa sveti spet v St. Lovrencu in bo menda kmalu tudi v Martinji vasi, le v Gabru je ni.

Preska. Po novem letu smrti hitro kosi, a izbira tokrat le starejše ljudi. 5. jan. je umrla 77letna Franca Zavašnik, 4. januarja pa je umrla gospa Marija Očakar, mati gospodice učiteljice Očakarjevič, ki je tudi dosegla visoko starost 84 let, 3. januarja pa je odšla po poplavljeni Hoge Marija naša najstarejša župljanica, ki je dočakala 94 let. Umrli smo večno plačilo pri Bogu, preostali smo s svojcem pa iskreno sožalje!

Ribno pri Bledu. V preteklem letu je bilo pri nas katoliško časopisje zelo mnogoštevilno. Isto tako je bilo udov Mohorjeve družbe 98. Število osem in devetdeset je visoko za župnijo, ki šteje 800 duš. — Naš Fantovski odsek tudi dobro deluje. Udeležil se je v polnem številu kongresa KK v Ljubljani in tabora v Mariboru. Snuje se tudi Dekliški krožek.

Raka pri Krškem. V večnost je odšla Marija Božič iz Planine. V Cirju je dokončal življenjsko pot 69 letni Janez Vrhovšek. Večni pokoj! — V noči prošle srede so neznani izmuzli pri Grozinatovem Lojzetu na Selih, ki je sedaj na orožnih vajah, odnesli iz svinjaka plemensko svinjo, jo malo od doma raztelesili, pustili drob, meso pa odnesli. Čudno je to, da so svinjo, namenjeno za zakol, v sosednjem svinjaku pustili. Ali so se zmotili ali je pa bila zanje pretežka. Prav isto noč so pri Pirčevih v Zalokah odnesli konjske komate. — »Domoljubovci«, ne pozabimo obnoviti naročnin!

Kranj. Dramatski odsek Prosvetnega društva v Kranju je predvajal novo Klinarjevo ljudsko igro »Plavž«. Igra je bila trikrat igrana. Dvorana

In še Haloze

Pod tem naslovom je naš prijatelj »Domoljub« prinesel zelo točne, žal žalostne podatke, o življenju Haloških trpinov. Pisateljici se iskreno zahvaljujemo znanec od Sv. Barbare za tople izraze sočutja od njene strani, kakor tudi Higijenskiemu zavodu v Ljubljani, pa tudi ge. podbanovi Majcenovi. Ista zahvala velja »Društvu prijateljev Slov. gorice«. Na podlagi opisovanja žalostnih razmer v Halozah v »Slovenec« in »Domoljub« je tudi tukajšnja šolska mladina bila deležna skromne božičnice — daril — v blagu in obleki. Tudi naš bivši poslanec g. Marko Kranjc je izposloval izdatno pomoč za revne šolarje, katerim bo tuk. odbor katol. akcije razdelil dole darove, v kolikor se niso razdeljeni. Ker pa je veliko revnih družin z otroki, ni bilo mogoče vseh obdarovati, ker je vsega zmanjkalo. Starši obdarovanih otrok se vsem skupaj iskreno zahvaljujejo za darove: vsem zgoraj imenovanim.

Ljudskega doma je bila vedno nabito polna. — Oni četrtek so se na strehi velike stanovanjske hiše, last bivše »Jadransko-posavske čevljarne«, pokazali ognjeni zublji. Sreča, da je ogenj nastal podnevi, sicer bi lahko pogorela vsa hiša. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Nastala škoda je cenjena na din 20.000. V larni cerkvi se je poročil g. dr. Marijan Ogrizek, odvetniški pripravnik v pisarni g. dr. Gegušarja, z gđ. Danico Suchy. Za priči sta bila očeta novoporočencev g. tovarnar Ogrizek Andrej in g. Suchy. Na sv. Tri Kralje sta se poročila učiteljica gđ. Mohor Mimica, hčerka tukajšnjega ravn. »Hranilnice in posojilnice in mestnega organista, in g. Janko Vehovar, sin trgovca in veleposelnika iz Koprivnice. — Obema poroma naše iskrene čestitke!

Škofja Loka. Ta teden se je zgodila prav huda nesreča v »Škofjeloški predilnici«, katere žrtev je postal predelalec Knific Andrej. Stroj ga je zgrabil za roko in mu jo močno poškodoval. Domači zdravnik mu je nudil takoj prvo pomoč in odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico.

Javornik pod Sv. Joštom. Smrt je ugrabila v 90. letu starosti pravo gorenjsko korenino, daleč na okoli poznane »Jerinovega očeta« Matevža Javha iz Javornika. Bil je dolgo leto cerkveni

kličar romarske cerkve na Sv. Joštu in občinski odbornik občine Sv. Jošt. Vse svoje življenje je bil poštenjak, neomajen in zvest pristaš stranke našega voditelja dr. Korošca. V kranjskem okraju je bil eden najstarejših naročnikov »Domoljuba« in »Mohorjeve družbe«. Bog mu bodi dober plačnik! N. p. v. m!

Kranj. Poverjetništvo Kluba železničarjev JRZ v Kranju je imelo svoj občni zbor. O političnem položaju je poročal bivši narodni poslanec g. Mašič Ivan, o železničarskih zadevah sta govorila g. dr. Hvastija Franc in Zimperman, oba iz Ljubljane. Občnega zbora se je udeležilo lepo število železničarjev.

Leskovec pri Krškem. Naši fantje se pripravljajo na krasno igro, ki jo bodo igrali v teku tega meseca. Tudi sicer se zanimanje za prosvetno delo med mladino precej vzbuja. Oživila je zopet naša prosvetna knjižnica, ki se je ta teden pomnožila za okrog trideset lepih novih slovenskih knjig. Knjižnica je odprta vsako nedeljo in praznik po deseti sv. maši vsem prijateljem dobre knjige. — Na praznik sv. Treh kraljev smo sprejeli k večnemu počitku Terezijo Rihej, zvesto in delavno članico dekliške Marijine družbe. Umrila je po težkem in mučnem trpljenju, ki je strlo močno, mlado življenje. Bila je pridna naročnica in bralka katoliškega življenja. Upamo, da se že veseli pri Bogu svojega plačila in to naj tolaži tudi njene žalujoče domače. — V preteklem letu je bilo rojenih v naši župniji 150 otrok, umrlo pa je v najrazličnejših dobah skupno 73 ljudi.

Homec. Dne 5. januarja 1940 se je vršila pod predsedstvom g. komisarja Fr. Urbanija iz Kamnika konkurenčna obravnava za razširjenje pokopališča in popravo mežnarje na Homecu. Za obravnavo sta bila predložena dva načrta, ki jih je izdelal g. Vinko Borec, stavbni mojster, tuk. domačin, eden za razširjenje pokopališča, drugi pa za popravo pokopališkega zidu. Zborovalci so se odločili za drugi načrt. Razširjenje pokopališča se pa odloži na poznejši čas, ko naj bi se gradilo novo pokopališče spodaj na ravnini. Ker bo po drugem načrtu en vhod na vzhodni strani pokopališča zazidan, se bo tako dobil prostor za nekaj grobov in bo v toliko tudi po drugem načrtu pokopališče razširjeno. Preračun tega načrta znaša nad 20.000 din. Odhod denar? Zanimivo je, kako so nekateri trdovratno zahtevali, da se mora porabiti za pokopališče denar za posekani les v gozdu mašne ustanove, ki je namenjen homškemu župniku v užitek. Toda to ne gre! Glavnica in

krat večja od zemeljske in ozračje okrog nje je visoko samo 4 m. Astroonom dr. G. P. Kuiper, ki je pritril kavko prvi opazil, pravi, da gre za eno zelo redkih »belih pritlikavk«, ki jih z močnim teleskopom te zvezdarne, ta čas največjim na svetu, vidijo le štiri ali pet. Novinka sestoji iz plina, ki je doleti teži nego kakršna koli snov na zemlji. Teniška žoga, ki bi jo napolnili s tem plinom, bi tehtala več nego tisoč ton. Neverjetno visoko težo tega plina razlaga prof. Kuiper z njegovo silno vročino. Ta plin namreč žari. Na površini zvezde znaša njegova temperatura 28.000 stopinj.

Od sveč ne kaplja, ako jih položimo pred uporabo za nekaj ur v slano vodo. Zadošča žlica soli na liter vode. Sveče se hitro osuše in gore, ne da bi kapljajo od njih.

Prvi pouk. V šoli se pogovarja prve dni učiteljica z novinci in pripoveduje, da so dečki učenci in deklice učenke. Pa se oglasi mali Stanko: »Jaz že nisem deček, pa tudi učence ne bom. Jaz sem fant.«

»Ali pri meni?«

»Cilka je vedela. Čegava je bila bajta? Vaša! Denarja pa ni imel!«

»Cilka je lagala! Zaradi lepšega je lagala!« je zrohnel Vidmar. »Ali se ni mogla Cilka lagati?«

»Cilka se gotovo ni lagala, ker je klicala Boga za pričo!« se je razvnela Meta, ki je bila čisto pozabila, da gre zdaj za vodo in da ne sme Vidmarja jeziti. »Da, klicala je Boga za pričo. Proti križu pod Kuševcem se je obrnila, dvignila prste in rekla: »Bog mi je priča, da je Vidmar oče in da je bil Lovro kupljen. Samo zato je šel čez most!«

»To je rekla!« je besno stopil k starki ter jo potresel za ramo.

»Saj je ona rekla!« se je umaknila. »Natančno tako je rekla! Morala je reči tudi drugim, ker tudi drugi vedo!«

Vidmar je hrupno sodel. Njene besede so ga prizadele.

»Ce jim nisi ti gobezdala?«

»Ih, kaj naj jaz! Saj drugi dovolj vedo!«, se je izmikala. »Nikomur nisem povedala!«

»Zdaj boš ti ljudem dejala, da je Cilka drugače povedala: Da je Lovro samo tako mislil!«

»Tega pa ne!« je dejala odločno. »Stara sem in ne bom po krivem pričala. Da bi mi kanja izkavala jezik in oči. Le poslušajte jo, kako žvižga!« se je ozrla proti nebu, kjer sta krožili dve kanji nad smrekovi mgozdičem. »Ne, ne bom. Lagala ne bom! Tudi še nisem nikomur povedala, da je Cilka dobro vedla, kdo je Lendeta sklatil s čenjše. Vi veste, da je vedela!« je uprla svoj ostr pogled vsevedno vanj.

Vidmar je rdel v obraz kakor pirh. Lovil je sapa in prsti so se mu krčili od gneva.

»Ali ga je nalašč?« se je spozabil. »Ali je vedel, da ga zadene? Ali ga ni morda zadel v roko? Fant je lahko spustil vejo —.«

»— in padel!« je prikimala Meta. »Padel in postal bebec! Da, da, tako je Cilka rekla. Ni rekla, da bi ga kdo nalašč!« se je grela.

»Ali sem ga jaz?«

»Kdor ga je!« je potrdila svedčano. »In mi je tudi prisegla. In je rekla, naj molčim in naj povem samo Francetu, da bo vedel! Da, da bo vedel, da mu je brat! Kaj pa silite iz mene!«

»Ali si že povedala?« se je stresel Vidmar. »Ali France že ve?«

»Jaz mu nisem povedala, Lende je bil pri Mlakarju na dobrem. Toda zdaj, zdaj ste ga začeli tepsti. Zdaj bom povedala!« je gnala starka. »Vest me peče, da že nisem!«

»Vest te peče, da že nisi! Ali veš, da si v mojih rokah? Iznali te bomo. Tvoj mož ni bil sem pristojen, zdaj te bomo izgnali, da ne boš tu v nadlego!«

Meta se je vsa zgrozila in solze so se ji udrlje po licih. Koliko sme sam, ni vedela in je verjela vsaki njegovi besedi.

»Kako? Tu sem rojena, tu je pokopan mož, tu leži moj otrok. Zdaj pa me boste spravili k Stomažem, kjer ne poznam svojega človeka!«

»Zdrahe delaš, beračič, besede prenašaš. Če boš kaj govorila, te odpravim. Ko slišim prvo besedo! Ali veš zdaj? Čisto meša se ti, pa raznašaš te svoje marnje! Zapomni si: ko slišim prvo besedo, pojdeš. Pojdeš! In zdaj izginil!«

(Nadaljevanje prih.)

užitek mašne ustanove se ne more rabiti za razbiranje pokopališča, ampak samo za namene mašne ustanove. Tako se glase cerkveni zakoni in »cerkvenim postavam se moramo pač ukloniti«, tako so izjavili nekateri odborniki. Vsa čast takim katoliškim možem! Ker župna cerkev na Homcu nima razpoložljivega premoženja, se je moral izbrati drug način plačevanja. Najprej se je določil znesek, ki ga bo prispevala za pokopališče občina Homec, to je 8000 din. Ostalih okoli 15 tisoč din pa naj bi se preskrbelo z nabiralo akcijo, ki bi trajala do 1. 1942. Kar bo še manjkal, se bo pozneje plačalo z naklado na davke. Zato naj vsaka družina že sedaj prostovoljno daruje znesek, ki nanjo pripade, kakor bosta povedala moža, ki bosta pobirala prispevke, da ne bo treba pozneje odplačevati pri davkih. Ko bodo vsa sredstva zbrana, se bo pričelo z delom. V ta namen se je na koncu zborovanja izvolil stavebnik odbor, v katerem so gg. župnik Franc Govekar, kot predsednik, kot odborniki za Alojzije Letnar in Gr. Repanšek iz Honca, Jože Rode iz Nožic in Ebin Jerman iz Šmarce.

Št. Vid pri Stični. V naši župniji je l. 1939 zapustilo ta svet 64 furanov, luk sveta pa je zagledalo 120 novorojenčkov, od teh 18 v bolnišnici, in sicer 70 dečkov in 50 deklic. Poročilo se je 32 parov, sv. obhajil je bilo prejetih 47.800. Po novem letu nas je že zapustila najstarejša faranka Strus Ana »Gorenčeva matic iz Zagorice v starosti 94 let. Imela je pet otrok, od teh trije še živijo. V Dobu je umrl Zajc Jožef v starosti 86 let. Oba sta bila globoko verna. Naj jima sveti večna luč! — Na praznik Sv. Treh kraljev so domači šentviški dijaki uprizorili igr »Luč z gor« ob veliki udeležbi gledalcev. Igralci so odlično podali svoje vloge. — V nedeljo 7. januarja je pa bil občni zbor Krajevne kmečke zveze. Udeležba je bila zelo velika. Občnega zbora se je udeležil kot poslanec osrednjega odbora v Ljubljani g. Al. Strman, ki je v jednatemu govoru orisal vse težave kmečkega stanja ter pozival vse kmete, da se včlanijo v Kmetijski zvez. Le v skupnosti bomo mi kmetje prišli do svojih pravic. V skupnosti je moč. — »Domoljubovi« naročniki prav odlično obnavljajo naročnino in tudi novih bo precejšnje število. Le pogumno naprej, da nas bo več. Zavedamo se, da je »Domoljub« naš najboljši prijatelj in svetovalec.

Vače. Naša vas se je že dolga leta borila, da bi se obnovil vodovod, ki ga je že pred svetovno vojno zgradil bivši deželni odbor. Ker so takrat

V zimskem času

Neslišno doli pada beli sneg.
Nalahno — kakor materina roka
odeva skrbno bolnega otroka —
pokriva vso naravo: dol in breg.

Narava pod odejo mehko spi.
Vsa zatopljena je v skrivnostne sanje;
jo moti morda le pričakovanje,
kdaj polna se življenja spet zbudi?

Deželo vso objel je hudi mrz.
Kdor more, se pri peči topli greje.
Otožno drevje sklanja svoje veje.
Zamri je veselih ptičkov glas.

Brez cvetja vendar zimska doba ni.
Ko mladi dan ornat si svoj nadene,
kras naših oken rože so ledene,
skoz nje nam v stanovanju mrz strmi.

Rohotnikov.

dajali v zemljo slabe cevi, so te kmalu odpovedale in vas je zopet ostala brez vode. Imeli smo v vasi samo majhen studenec, pa še ta je večkrat v letnem času usahnil. Preteklo leto nam je banovina nakazala 10.000 din za nove cevi, potreben cement, vožnje in druge manjše potreščine. Vsa druga potrebna dela so pa vaščani brezplačno naredili. Ljudje hodijo po vodo k javni izlivki, sredi vasi. Poleg izlivke je zgrajeno še posebno korito za napajanja živine. Za primer požara pa je pripravljen poseben rezervar sredi vasi, ki je vedno napolnjen z vodo. Za našo vas je to velika pridobitev. Na tem mestu naj bo banovina in vsem, ki so pripomogli do obnove vodovoda, izrečena najlepša hvala.

Ambrus. Ze dolgo ni od nas nobene vesti v »Domoljubu«. Živimo trdo življenje suhokrajnskega kmeta. Krompirja, glavne naše hrane poleg koruze, smo pridelali malo. Enako koruze. Kmetje, posebno mali kmetje, s strahom gledajo v bodočnost. Kar ima kmet na prodaj, nima nobene cene, vsaj take ne, da bi bilo sorazmerno z tistimi ce-

nam, kakršne mora on plačevati v trgovini. Prebivalcev ima naša župnija nekaj nad 1000. Preteklo leto je umrlo 20 ljudi, rodilo pa se jih je 40. — Vse naročnike »Domoljuba« prosimo, da ostanejo zvesti, vsem pa, ki jih »Domoljub« pozdravlja v krogu velike Domoljubove družine.

Vače pri Litiji. Te dni smo pokopali enega izmed najstarejših faranov, 84-letnega Matevža Grilca. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik! — Naša dolgoletna želja, da dobimo elektriko, se bliža koncu. Zdaj so izdelali načrt, po katerem bo elektrificirana vsa občina. Proti načrtu so se hoteli upirati tako imenovani naprednjakari, ki pa niso uspeli.

Grosuplje. V novem letu, upamo, bomo dosegli kaj več. Na novega leta dan nam je naš g. ekspozit voščil novo leto. Pri tej priliki nam je povedal, da bo na Grosupljem letošnje leto ustanovljena župnija in da bomo imeli že prihodnje leto oziroma za novo leto že novega gospoda župnika. To novico smo sprejeli z največjim veseljem. Prepričani smo, da bo delo za ustanovitev župnije hitro napredovalo, ker so dani vsi pogoji, potreba pa je izredno velika. — V nedeljo, dne 23. decembra je pogorel kozolec-dvojnik posestniku Bedenčiču Alojzu p. d. Debeljaku. Zgorela je vsa krma in poljedelsko orodje tako da ima pogorelec veliko škodo, zavarovan pa ni bil. Zažgal je neki otrok z raketo. Ker živi pogorelec v zelo težkih gospodarskih razmerah, razen tega pa ima številno nepreskrbljeno družino, ga priporočamo vsem usmiljenim srcem, da ga podpro z lesom in denarjem. — Naše Prosvetno društvo se pa tudi giblje. Uredilo si je knjižnico, sedaj se pa pripravlja na igro, ki jo priredi v predpustnem času. Vse naše ljudi pa pozivamo, da pristopijo kot člani k društvu. Posebno lante vabimo, da vstopijo in da ne zaostanejo za dekleti, ki imajo že svoj deklški krožek.

Zalilog pri Železnikih. Letina je bila minulo leto razmeroma dobra in večje nesreče so nam prizanesle. — Kupili smo motorno brizgalno in popravili stolp na cerkvi. — V preteklem letu smo imeli 16 rojstev, 6 pogrebov in 3 poroke. — V novem letu smo imeli že dva pogreba: 5. januarja smo pokopali Bojtarjevo Marjanca. Zločinska roka je spravila na drugi svet 28-letnega Jakoba Potočnika. — Ni pa prav, da je pri nas še nekaj družin, ki nimajo naročenega nobenega katoliškega časopisa. Zato ni čudno, da taki, ki nič ne čitajo, verjamejo raznim

55

Gospod Volodijovski

Gospod Zagloba je porinil spodnjo ustnico naprej:

»O, to je slabotič.
»Čakaj, gospod. Ko sem to slišal, sem takoj rekel: »Ali mar to prosim ali potrebujem? Blagoslova mi je treba, drugega nič, zakaj poganškega blaga, kar ga je odpadlo na mojo sabljo, sem si prihranil za dobro posestvo, da, za majhno vasi Materin delez naj bo Evič za doto, še sam ji dodam eno ali dve pesti turkizov in atlasa in kos lame, če pa pridejo slabi časi, pa še očka rešim z govinno.«

Zdaj šele je postal oči silno radoveden:
»Kaj si res tako bogat?« je vprašal. »Za božjo voljo, odkod si dobil to bogastvo? Iz plena? Saj si odšel z doma kot turški svetnik (brez vsega)!«
»Boj se Boga, oče!« mu odgovorim, »saj maham že enajst let s to pestjo in, kakor pravijo, ne slabo, pa naj bi se ne nabralo! Bil sem pri navalu na uporne gradove, v katerih so razbojniki in Tatarji nagrnadili kupe najboljšega plena; bili smo murže in razbojniška krčela in plen je prihajal in prihajal. Jemal sem samo to, kar mi je bilo prisojeno — brez vsake krivice — pa je rastlo, in ako bi človek ne zapravljal, bi bilo blaga za dve taki premoženji, kakor je tvoje oče.«

»Kaj pa stari na to?« je vprašal Zagloba razveseljen.

»Oče je ostrmel, ker ni tega pričakoval. In je začel takoj zabavljati zaradi moje zapravljivosti: »Premožen je bil rastlo,« je dejal, »ampak tuk-le vetrnjak, tak-le širokousta, ki se samo rad napihuje in za magnata izdaja, zapravi vse in si nič ne prihrani.« Potem pa ga je premagala radovednost in začel je podrobno izpraševati, kaj imam. Jaz pa, ko sem videl, da hitro privozim do cilja, že s to smelo mažem, nisem ne-le nič utajil, am-

pak še nekoliko laži dodal, čeprav ponavadi nič rad ljudi za nos ne vodim, ker si pač mislim, da je resnica oves, laž pa rezanica. Obe se je prijel za glavo in je takoj začel suovati načrte: »To pa to bi se dekupilo — pravi — to pa to pravdico bi podprli; bili bi si sosedje, in kadar bi bil ti odsoten, bi jaz na vse pazil.« In zaplakal je čestiti očka: »Adam — pravi — to dekle se mi je zaradi tebe strašno priljubilo, ker je pod varstvom gospoda helmana, kar ljudi lahko prinese korist; Adam — pravi — samo glej, da mi boš to moje drugo hčerko spoštoval in je ne zapraviš, sicer bi ti tega še od smrti uri ne odpustil!« Jaz pa, gospod dobrotnik, sem že ob sami misli, da bi storil Zoši krivico, kar zarjovel! Objela sva se z očkom in plakala accurate (natančno) do prvega petelnjega petajle.

»Navihanec stari!« je zamrmral Zagloba.

Potem pa je glasno dodal:

»Ha, kmalu bo lahko poroka in nova veselica v Hrepljovu, zlasti ker je predpust!«

»Že jutri bi lahko bila, če bi bilo od mene odvisno,« je vročekrvno zaklical Novovjejski, »toda, pomisli, dobrotnik! Meni dopust v kratkem poteče, a služba je služba in moram se vrniti v Raškov. No, gospod Ruščik mi da drugi dopust, vem! Toda nisem gotov, ali ne bodo ženske zavlačevale. Če namreč potrkam pri materi, pravi le-ta: »Mož je v sužnosti!«, če potrkam pri hčerki, pravi le-ta: »Očka je v sužnosti!« Pa kaj naj bo to? Ali mar jaz držim tega očka v okovih, ali kaj? Strašno se bojim takih ovir, zakaj če bi tega ne bilo, bi zgrabil duhovnika Kaminskkega za suknjo in bi ga ne izpusil, dokler bi naju z Zoško ne zvezal. Toda če si babe kaj ubijejo v glavo, jim živ krst tega ne izbije iz nje. Zadnji grob bi rad dal, sam žel po očka, toda kako naj to storim! Saj nihče ne ve, kje je, morda je celo umrl, pa imaš vraga! Če mi velita čakati, lahko čakam do sodnjega dne.«

»Jutri odrineja Piotroviča z Naviraghom in Anardratoma na pot. Hitro bo vest tukaj.«

»Jezus, pomagaj! Jaz naj šele na vesti čakam. Pred pomladjo bi ne moglo biti nič, med tem pa vsahnem, kakor mi je Bog mil! Dobrotnik, vsi verujejo v naš razum in izkušnost, izbijte ji baba iz glave to čakanje! Dobrotnik, na pomlad bo vojna! Bog ve, kaj se zgodi! Saj se hočem vendar z Zoško oženiti, ne z očkom, zakaj naj bi torej k njemu vzdihoval?«

»Pregovori ženski, da bi šli v Raškov in se tam nastanili. Tam je laže dobiti vest, in če Piotrovič najde Boskega, mu bo do vas blizu. Ponavljam, jaz bom storil, kar bom mogel, ti pa pridi tudi gospo Baško, da bi se zate potegnili.«

»Ne odneham, ne odneham, sicer me hudi!... Medtem so zaskrivala vfta in vstopila je gospa Boska. Preden pa se je mogel gospod Zagloba ozreti, ji je telebil mladi Novovjejski k nogam, kakor je bil dolg, in zavzel na tleh ogromen prostor s svojim orjaškim telesom ter začel klicati:

»Imam očetov poslanek! Dajte, mati, Zoško! Dajte, mati, Zoško! Dajte, mati, Zoško!«

»Dajte, mati, Zoško!« je ponovil v basu gospod Zagloba.

Ta hrup je privabil ljudi iz sosednjih sob. Prišla je Baška, prišel je iz pisarne gospod Mihael, v kratkem pa se je prikazala za njima tudi Zoša. Deklici ni kazalo delati se, kakor bi se šele domisljevala, za kaj gre, ampak obšla jo je takoj rdečica, kar brž je sklenila roke in močno stisnila usteza in s povešenimi očmi obstala pri steni. Gospod Mihael je skočil po starega gospoda Novovjejskega. Ko je ta prišel, se je zelo spotikal nad tem, da mu sin ni poveril enubitve in prepustil zadeve njegovi zgovornosti, vendar pa se je pridružil prošnji.

Gospa Boska, ki ji je v resnici manjkalo vsakršne bližnje zaštite na svetu, se je slednjič razlokala in pristala na prošnjo gospoda Adama kakor tudi na to, da odpotuje s Piotrovičem v Raškov in da bo tam čakala na moža. Tedaj šele so je, vsa v solzi, obrnila k hčerki:

reče pobarvanim agitatorjem. Zato bodi naše geslo: v vsako hišo vsaj en katoliški tednik. Starši, ne pozabimo, da sta dobra družina in katoliški tisk naša najboljša zaveznika pri vzgoji naših otrok.

Poljane nad Skofjo Loko. Te dni je preteklo 20 let, odkar vodi našo župnijo naš sedanji g. župnik Matej Tavčar. Cele strani bi lahko napisali o delu in skrbi, ki jo je položil v vse veje našega farnega življenja, predvsem v cerkev in versko življenje, v vsa naša društva in ustanove. Omenjamo le prosvetni dom, za katerega ima veliko večino zaslug in prizadevanj prav g. župnik. Marijina družba je gosp. župniku priredila v nedeljo kratko akademijo, pevec so mu zapeli zvečer nekaj pesmi, zastopniki društev pa so se mu zahvalili za njegovo delo. Pa saj je sam rekel: »Ne potrebujem zunanjih proslav, prosim vas pa, da mi pomagate dokončati dve veliki deli: prosvetni dom in obnovitev hiše božje.« Pomagajmo g. župniku in prosimo Boga, naj blagoslovi njegovo delo in ga še dolgo ohrani med nami.

Vranja peč pri Kamniku. Naša župnijska kronika izkazuje za leto 1939 sledeče: rojenih je bilo 11 otrok, poročilo se je v naši župnijski cerkvi 5 parov, oklicen je bilo 8, od teh so bile 3 poroke izven lare. Umrlo je tudi 11 faranov, 5 starikov nad 60 let, štirje otroci in mati, ki je imela v lari največ otrok (namreč 15), stara 49 let. Tudi je zanimivo, da že zadnjih 18 let ni bilo toliko mrličev, kot v preteklem letu. Sv. obhajil je bilo podeljenih 9656. Dekliška Marijina družba se je pomnožila za 10 članic. Prav lepo napreduje Fantovski odtok in je želeli, da bi se v bodočem letu še bolj razgibal. Novega in preurejenega je bilo pri župni cerkvi in župnišču v preteklem letu marekaj. Sola je bila na znotraj vsa prenovljena, a vse to je z veliko skrbnostjo uredil g. župnik.

Rakek. Dne 2. marca 1939. je naša podružnica cerkniške župnije dobila stalnega duhovnika. Na novega leta dan pa smo dobili samostojno župnijo, ki šteje okoli 1300 ljudi. Tako se nam je dolgotrajna srčna želja izpolnila še prej, kakor smo mogli pričakovati. Veseli smo, da bomo vse božje službo imeli v domači cerkvi. Za to dobroto smo hvaležni vsem, ki so nam k temu pomagali: v prvi vrsti prevz. gospodu škofu dr. Gregoriju Rožmanu za njih naklonjenost, cerkniškemu g. župniku Ivanu Strajharju za neutrudno delo pri novi cerkvi sv. Srca Jezusovega, dalje našim vrlim možem, ki se niso ustrašili nobenega truda za cerkev, pa tudi vsem domačin in tujim

Delaški holerarček ZZD 1940

Zveza združenih delavcev je izdala za l. 1940 vsakemu delavcu potreben holerarček in je zaradi tega po njem veliko povpraševanje. Holerarček namreč vsebuje vse važne določbe delavske socialne zakonodaje, za katere mora delavec brezpogojno vedeti za zaščito svojih koristi.

Holerarček ima tudi zelo priročno obliko in stane samo 8 din. Ker je prva naklada tega holerarčka ZZD že razprodana, namerava Zveza združenih delavcev v Ljubljani v primeru, da se priglasi še dovolj veliko število odjemalcev, izdati drugo naklado.

Vsi oni delavci, ki čutijo svojo povezanost z delavskim stanom in obenem s lovensko narodno skupnostjo ter bi si želeli nabaviti holerarček ZZD, naj ga naroče do najkasneje 20. jan. 1940. pri centrali Zveze združenih delavcev v Ljubljani, poštni predal 375— ali Miklošičeva c. 22/II.

Vinski sejem v Ivanjkovcih

Vinarska zadruga v Ivanjkovcih priredi svoj 15. vinski sejem in razstavo v sredo, dne 24. januarja v tamkajšnji dvorani. Lanska vina se prav dobro razvijajo, so povsem harmonična in imajo malo kisline. Cene so ugodne. Ivanjkovci so v sredini ljutomersko-ormoških gor in so zato na sejem pripuščena le vina iz tega vinarskega okoliša. Oni, ki se zanimajo, bodo imeli priliko pokusiti mešana in sortirana vina in si poleg tega nabaviti potrebno količino iz teh vinskih krajev. Čas prireditve pa je tudi pravi ugoden, ker bodo do tega časa vina že zrela.

dobrotnikom, ki so za cerkev kaj darovali. Sveto Srce Jezusovo, patron naše nove župnije, naj vsem bogato poplača!

Dolsko. V nedeljo, 17. decembra popoldne ob pol 2 je bila slovesno blagoslovljena na novo zgrajena ljudska šola-enorazrednica v Senožetih pri Dolskem, v kateri je vzorno lepo urejena učilnica z vso najmodernejšo opremo in lično stanovanje za šolsko upraviteljico. Slovesnost so se udeležili skoraj vsi Senožetčani z vso svojo šolsko mladino, bližnje učiteljske, predvsem pa šolske nadzornice, banovinski in okrajni, gospoda Jeglič in Erjavec domači g. župnik Rihar in župan g. Zajec. — Za začetek je šolska mladina

pod vodstvom svoje upraviteljice Dolinškove ubrzo zapela dve ljubki pesmici, nato sta pa dve solarki v imenu šolske mladine izrekli v krepkih pesmih prisrčno zahvalo vsem, ki so pripomogli k zgraditvi njihove šole. Za tem je opravil g. župnik blagoslovitveni obred. Sledil je govor g. banskega šolskega nadzornika prof. Jegliča, ki je poudaril napore sejanja občinske uprave, da se je zgradila vzorno lepa šola, dom, kjer dobi mladina najboljšo vzgojo in ki ga naj spremlja božji blagoslov in lep kulturni razvoj ponesnih Senožetih. Šolska mladina je odpela nato državno himno in zaklicala trikratni »živio« namenu mlademu kralju. — G. okr. šolski nadzornik Erjavec je nato v daljšem govoru opisal rast in borbo za senožetško novo šolo in poudarjal, da je izobrazil uma še bolj pa srca mladine v teh resnih časih po dobri šoli neprecenljiva vrednota. Za njim je še povzel besedo g. šol. upravitelj p. Jeglič, ki je najprej v imenu Šolske družbe in tukajšnje Katoliške prosvete prišlo pozdravil novo šolo ter izrazil željo, da bi opravljala ta nova šola svojo veliko nalogo predvsem vzgojo mladine v Kristusovem duhu in da bi ta nova šola kakor dozdaj »stara šola« tu v Senožetih visoko pojmovala to svoje poslanstvo. — Nato je g. župan zaključil lepo slovesnost z lepo zahvalo g. blagoslovitelju, g. govornikom ter vsem ostalim udeležencem, izročil ključ nove šole gospodični šolski upraviteljici Dolinškovi z željo, da bi ona z duhovnim ključem odpirala srca izročene ji mladine k njeni častni in večni sreči. Največ zaslug za tako hitro zgraditev lepe šole imata g. župan Zajec in nadzornik Erjavec.

Bučka na Dolenjskem. Kronika tukajšnje župnije izkazuje za leto 1939 naslednje števila. Luč sveta je zagledalo 24 mladih farančkov; 10 dekčkov in 14 deklic. V večnost jih je odšlo 12, med temi 3 otroci. Ostali so bili večinoma sami priletni ljudje. Oklicanih je bilo 12 parov; v tukajšnji cerkvi poročenihi 10 parov. Če pogledamo to statistiko, smo lahko veseli, ker vidimo, da je še enkrat več rojstev kot smrti. — Zadnje dni decembra je pritisnil izredno hud mraz, kot ga ni bilo že dolgo vrsto let.

Breg pri Kranju. V Gasilskem domu se je vršila veselica s plesom, ki se je zaključila ob 2 pomoči. Vsi so se trezni razšli, toda kakih 50 m od Gasilskega doma je nastal pretep. Začelo se je vpitje, čuli so se udarci. Pri pretepu je dobil sezonski delavec Dagarin Franc, doma iz Drulovke, 3 suneke z nožem. Eden sunek je bil smrtono-

»Zoška,« je rekla, »tu tebi, so-li pogodu načrti gospodov Novovieljskih?«

Vseh oči so se obrnile na Zošo, ona pa je, stoječ pri steni, upirala kakor običajno oči v tla, molčala za trenutek in šele nato, vsa plamteča, rekla s komaj slišnim glaskom:

»Hočem v Raškovi!...«

»Moja krasotica!« je zagrmel gospod Adam, skočil k dekletu in jo objel.

Potem pa je začel kričati, da so se stene tresle:

»Zoška je že moja, moja, moja!...«

XXXV.

Mladi gospod Novovieljski je takoj po zaroki odpotoval v Raškov, da bi tam našel in opremil kako stanovanje za gospo in gospodično Bosko. Dva tedna po njegovem odhodu pa se je odpravila na pot vsa karavana dotedanjih hreptjovskih gostov. Ivtorili so jo Naviragh, dva Anardrata, Kieremovičeva, Neresevičeva, Seferovič, gospa in gospodična Boska, dva gospoda Piotroviča in stari gospod Novovieljski, poleg njih pa še nekaj kame-neških Armencev, številni slugi in tudi oboroženi hlapei, da so čuvali vozove, vprežno in tovrno živino. Piotroviča in duhovni delegati patriarha vmiadžinskega so se nameravali v Raškovo samo odpotiti, se o poti poizniti in potem dalje na Krim potovati. Ostala družba je sklonila za nekaj časa nastaniti se v Raškovo in čakati, vsaj dokler sneg ne skopni, na povratek ujetnikov, namreč Boskega, mlajšega Seferoviča in obeh trgovcev, ki sta ju žalostni ženi že zdavnaj hrepeneče pričakovali.

To je bila težka pot, ki je vodila skozi gluhe pušče in strme grape. K arež je obilen, suh sneg dajal izborna saninec, zaradi navzočnosti vojaških poveljstev v Mohitovu, Jampolu in Raškovi pa je bila zagotovljena varnost. Azba-bej je bil uničen, razbojniki so bili pobešeni ali razpršeni,

Tatarji pa se o zimskem času zaradi pomanjkanja trave niso spuščali na navadne poti.

Slednjič je gospod Novovieljski obljubil, da če le dobi dovoljenje od gospoda Ruščica, jim skozi z nekoliko desetoriciami konj naproti. Zato so polovali živahno in veselo. Zoša je bila pripravljena iti za gospodom Adamom na konec sveta. Gospa Boska in obe armenski ženi so pričakovale, da v kratkem zopet dobe svoje moše. Sicer je težal ta Raškov in strašnih puščah na meji krščanstva, vendar pa niso šle tja za vse življenje, še bivalo ne bodo tam dolgo. Na pomlad se je obetala vojna, o vojni se je govorilo povsod v obrobnihih krajih. Kadar bi torej dobile zopet ljubljene moše, bi se morali s prvim toplejšim vetrom vrniti, da bi odnesli zdravo kožo.

Evica je ostala v Hreptjovu, ker jo je zadržala gospa Volodijovska. Oče tudi ni došel siliti, da bi jo vzel s seboj, zlasti ker jo je pustil v hiši tako čestitih ljudi.

»Saj jo varno odpošljem ali celo sama odvedem,« mu je govorila Baška, »najbrž pa jo sama odvedem, ker bi rada enkrat v življenju videla vse one strašne obmejne kraje, ki sem o njih od mladih nog toliko slišala. Na pomlad, ko se poti začnejo od čumbulov, mi mož ne dovoli, sedaj pa, če ostane Evica tukaj, bom imela dober izgovor. Čez kaka dva tedna zažnem siliti, čez tri pa gotovo dobim dovoljenje.«

»Mož te tudi pozimi, gospa, upam, ne pusti brez zadostnega epremstva.«

»Če bo mogoč, pojde sam z menoj, če pa ne, nas bo spremljal Azija s kakimi dvesto ali več konji. Ker sem slišala, da ima itak ukaz, odriniti v Raškov...«

S tem se je razgovor končal in Evica je ostala. Vendar pa je imela Baša razen pravih vzkrov, ki jih je bila navedla gospodu Novovieljskemu, še tudi drug račun. Hotela je namreč Aziji olajšati zblizanje z Evico, zakaj mladi Tatar jo je začel vznemirjati. Kolikokrat je bil pri njej, ji je na vprašanje sicer odgovarjal, da Evico ljubi, da

nekdanja ljubezen v njem ni ugasnila, toda kolikokrat je prišel z Evico skupaj — je molčal. Med tem pa se je deklica v tej hreptjovski samotni na smrt zaljubila vanj. Njegova divja, toda divna lepota, njegova mladost, ki jo je prebil pod trdo roko gospoda Novovieljskega, njegovo knežjo pokolenje, ta dolga skrivnost, ki ga je odevala, in slednjič bojna slava, vse to jo je popolnoma očaralo. In čakala je samo trenutka, da mu razkrije svoje srce, goreče kot plamen, da mu pové: »Azija, jaz sem te že od mladih uog ljubila!« — da bi ga objela in mu priselga ljubezen do smrti. Med tem pa je on stiskal zobe in molčal.

Evica je spozetkva mislila, da je navzočnost očeta in brata kriva, da se Azija ne izjavi. Toda pozneje se je tudi nje lotil nemir; zakaj če je bilo z gotovostjo pričakovati, da se bosta oče in brat upirala, bi bil vendar lahko vsaj pred njo samo razkril svoje srce in bi bil moral to storiti tem hitreje, tem odkritostneje, čim več ovir so je kopičilo na njuni poti.

On pa je molčal. Slednjič so se vkradli v dekličino dušo dvomi in začela se je pritoževati nad svojo nesrečo pred Bašo. Ta pa jo je mirila in govorila:

»Ne tajim ti, da je to čuden in silno skrit šlovek, vendar sem gotova, da te ljubi, ker je to meni mnogokrat izjavil, potem pa tudi gleda nate drugače kakor na druge.«

Na to pa je Evica žalostno majala z glavo:

»Da gleda drugače, je gotovo, toda ne vem, ali je to ljubezen ali sovraštvo.«

»Mila Evica, vidiš, če ne sovraži spola, zakaj naj bi te potem sovražil?«

Tu jo je začela Baša z drobno ročico gladiiti po obrazu.

»Zakaj pa mene Mihael ljubi? Zakaj pa je tvoj brat zaljubljen Zoško, ko jo je komaj zagledal?«

»Adam je bil vedno nagle.«

(Nadaljevanje prihodnjica)

Lepo je pri nas

(Sv. Lovrenc na Pohorju).

Ko izstopiš na postaji Sv. Lovrenc, se ti zazdi, da si prišel v predpekel: kakor v kotlu si, lesno ti je da se morda prekunes v Dravo, ki šumi skozi sotesko. Ne boj se, sedaj je vkovana v led. Samo pol urice romantične poti proti zapadu, pa se ti odpre čaroben kotic, da bo strmel: to je Devica Marija v Pušavi z veličastno romarsko cerkvijo. Tu samuje neutrudljivi G. Nace Pušavnik, ki je dal cerkev krasno prenoviti. Še deset minut, pa si v slavni Kurji vasi, ki je lovenska »lorštát«, četudi Kurjevaščani poudarjajo svojo avtonomijo. Pač separatizem povsod!

Nad Kurjo vasio se dolinica odpre: srce se ti razširi, lažje zadihša. Kakor na dlani zagledaš pred seboj trg s tremi cerkvami: to je Sv. Lovrenc na Pohorju. Samo kilometer ali še ne, je dolinica široka, njena življenjska sila je Radoljna, bistra hčerka planin. Včasih podivja, sicer pa je pridna in dobra: ob njej žvižga, ropoče, brni in žvižga žaga ob žagi. Od tega brnenja — pravijo — da smo Lovrenčani naglušni; nič hudega, časi so taki, da je dobro to ali ono preslišati.

Imajo nas včasih tudi za »hohštaperje«. Pa po krivici: mi smo samo ponosni na prelep kotic svoje zemlje, ki je utesnjena med zelene orjake: do Klopnega vrha je samo dve urici — do Peska dve in pol, če hoditi znaš in nimaš nahuhe.

Današnji čas zahteva pravih duhovnih revolucionarjev, ki bodo s Kristusovim duhom vrátili svetu krščanski obraz.

nevaren. Kranjski rešilni avto je Dagarina prepejal takoj v ljubljansko bolnišnico. Stanje bolnika je zelo resno in je malo upanja, da bo ozdravil. Policija je tako začela a strogo preiskavo in je aretirala nekaj oseb, med njimi tudi nekega gostilničarja, ki je osumljen, da je zabol del z nožem Dagarina.

Senčur pri Kranju. Pretekli teden je nenadoma zgorel del gospodar, posloplja pos. Bilharju v Senčurju. V poslopju je bilo polno sena in dva voza. Požar se je zelo hitro razširil in objel vso stavbo. Domači gasilci so takoj prihiteli na kraj požara in posrečilo se jim je, da se požar omejili in da se ni razširil dalje. Požar so zanesli baje otroci. Dejaška škoda znaša okoli 12.000 din. Poslopje ni bilo nič zavarovano.

Brifot pri Kranju. Prejšnji teden je nenadoma začela goreti hiša, v kateri stanuje cerkovnik. Dimnik je bil v zelo slabem stanju, vnele so se saje in ker je bilo na podstrešju spravljeno seno, je bila vna strahovna nenadoma v ognju. Plat zvona je opozoril ljudi, da nekje gori. Prihiteli so gasilci in rešili hišo, kateri je k sreči pogorela le streha.

Smartno pri Kranju. Prejšnji teden je priredilo Prosvetno društvo predavanje o komunizmu, ki ga je imel glavni urednik »Slovenca« G. dr. Ivan Ahčin. Ljudem je bila dana prilika, da so v kratkih jedrnatih mislih prav nazorno in jasno spoznali o komunizmu iz ust našega največjega strokovnjaka za ta problem. Do kakih debat seveda ni prišlo a predavateljem, skušali pa so nekateri »rdečkarji« z nemirno odvrtno pozornostjo mišliti, kar se jim pa ni posrečilo. — Veliko pozornost so vzbudile v larni cerkvi nove jaslice. Pastirski so vsakdo do 50 cm. Jaslice so prava umetnina.

Tržič. Po posredovanju tržičkega žup. G. Marjeriča pri gradbenem ministru dr. Mihi Kroku, se je vendar ukrenilo, da se bo zgradila tlakovana cesta skozi mesto. Izdelani so že tozadevni načrti in preračuni. G. minister je obljubil vso svojo pomoč. Ako ne bo moglo vsega naenkrat, pa vsaj v glavnem se bo z delom začelo takoj epomladi. S tem bo mesto rešeno od dežju blata, ob euhem vremenu prahu. Regulirani bodo tudi plocniki. Z eno besedo, Tržič bo dobil čisto drugo lice. Nekaterim seveda to ne gre v račun in glasno izrekajo svojo željo, da bi prišel zopet nazaj za župana ali poslanca njihov »delavni in nacionalni« vodja.

München v Nemčiji. Srečno, veselo in blagoslavo polno novo leto 1940 žele: Oströmč Jožef, Simčič Miko, Stefančič Jožef, Mihelič Tine, vsi iz Vinice pri Črnomlju; Šneler Karol, Stari trg ob Kolpi; Zunič Jožef, Zunič, obč. Vinica; Volovč Slavko, Prilisce Dolnje.

— V dobri uri si lafku tudi pri »planinskem kralju« Kasjaku, ki kraljuje pod prekrasnim Vrelenkom, in ki je lani zlato poroko slavil. Na Vrelenku se boš oddahnil in užival krasen razgled po Dravski dolini, pa pazi, da ne boš glasan: kajti tamkaj za grmom Martin stoji s smrtonosno cevjo in pričakuje »poka«. Se malo navzgor: že ti iz nizkega borovja pomežikujejo temne čarobne oči lovenskih jezer. Tu bodi previden: v največjem domu Jezernik, ki kaj rad odpre svoje žrelo po strmečem turistu.

Da, lep je lovenski kotic, lep in privlačen. Misli si boš: prijetno je tukaj živeti. Prijetno že, pa samo za tiste, ki imajo smreke in hojke. Teško pa je življenje žagmastrov, konjarjev, holcarjev in lesnih delavcev. Trdo je življenje lesnega delavca: poleti hiti že pred zoro v planino, polenta je njegova moč, pozimi pa drvi z težko obloženimi sankami v dolino. Nevarna je njegova pot. Ko pride trujen domov, ga že pričakuje pet ali več odprtih kljunčkov. Zaslužek pa je pičel.

Sicer je pa ta rod zdrav in poln živčava, bogati domovi pa samevajo. Toda Lovrenc še ne bo izumrl: lani je bilo vpisanih v knjigo živih 71 novih faranov, v knjigo mrtvih pa 54. Novih ognjišč je za zagorelo 17.

Tak je Sv. Lovrenc na Pohorju. Mačeha za tiste, ki si z trdim delom služijo svoj kruh, mati za tiste, ki imajo žage, smreke in hojke, Miklavž za trgovce in gostilničarje, privlačen poleti za tiste, ki ljubijo mir in tihoto ter šumenje gozdov, lep pozimi za tiste, ki ga obiščejo na dilcah. Prepičaj se sam!

Celje. Na praznik sv. Treh Kraljev je umrl v celjski bolnišnici v starosti 21 let krojaški pomočnik Ludvik Steblovnik. Šele pred meseci je šel k vojakom h kraljevi gardi. Tu pa je dobil neozdravljivo bolezen. Za božične praznike je prišel na svoj dom, da bi tu okrevl. Bolezen pa ga je vrgla na bolniško posteljo in ga v par dnevih strla. Naj v miru počiva!

Iz celjskega okraja. Zveza selekcijskih organizacij za živopisništvo govedo v St. Jurju pri Celju je na svoji seji določila naslednji vrstni red občnih zborov: dne 21. januarja ob 9. dopoldne v Dolu pri Hrašniku, dne 28. januarja ob 9. dopoldne v Ponikvi, dne 2. februarja ob 9. dopoldne v Spitaliču, dne 4. februarja ob 9. dopoldne v Oplotnici in v Planini, dne 11. februarja ob 9. dopoldne v Laškem, dne 18. februarja ob 9.

K spremembi voznega reda

(Savinjska dolina)

Socialno šibkejši sloji prebivalstva Savinjske doline ne moremo razumeti nenadne izpremembe voznega reda na savinjski progi, ko je direkcija ukinila najsocialnejši vlak, ki vozi iz Celja ob 19.05. Ta vlak je bil ob zadnji izpremembi voznega reda uveden na ponovno prošnjo vseh občin in javnih korporacij. Ta vlak je ustrezal vsaj 99% vsega prebivalstva, ki je z ukinitvijo tega vlaka materialno občutno prizadeto, posebno sedaj ob zimskem času, ko imajo vlaki ogromne zamude. Takoj prvi vlak je imel najavljene 80 minut zamude, ki se je še povečala. Očitvidi pripovedujejo o razburjenju potujočega občinstva, ki je prihajalo na svoje domove šele pozno po polnoči, in to so bili sami kmetje, delavci, uradniki in vajenci. Zaradi 3—3 trgovcev, ki včasih pridejo z vlakom iz Zagreba ali Ljubljane, bo moralo dan za dnem na stotine dijakov, uradnikov, delavcev in kmetov čakati na pozni nočni vlak. Kdor le količkar more, raje čaka na vlak v gostilni (ker od 19 dalje itak v mestu ne more ničesar več opraviti), kakor pa čakati v slabo zakurjeni čakalnici, ki je že zaradi neprestane odpiranja vrat mrzla. Tako se po nepotrebnem razmetava narodno premoženje in ljudsko zdravje socialno najšibkejših slojev, ker je v maloštevilne slučajne potnike itak preskrbela celjska mestna občina z avtobusno zvezo z vsemi v pošte prihajajočimi kraji.

dopoldne v Šmarju pri Jelšah, dne 18. februarja ob 3. popoldne v Zibiki, dne 25. februarja ob 9. dopoldne v Vojniku in v Zrečah, dne 3. marca ob 9. dopoldne v St. Jurju in v Sv. Lenartu nad Laškem, dne 10. marca ob 9. dopoldne v Vitanju in Jurškloštru, dne 17. marca ob 9. dopoldne v Sv. Križu pri Rogški Slatini in v Sevnici in dne 31. marca ob 9. uri dopoldne v Konjicah in v Dramljah.

Na Sladki gori pri Mestinju je umrl znani posestnik Jakob Kidrič. Pokojni se je rodil 29. junija 1840 pri Sv. Križu pri Rogški Slatini in bi junija meseca dočkal stoletnico svojega rojstva. Pri odprtem grobu se je poslovil od pokojnika domači G. župnik Stakne Andrej. Kidrič je bil vnet katoličan in dober družinski oče. Naj v miru počiva!

Galicija pri Celju. Pred dnevi so se zbrali župani občin Dobronec, Galicije in Smartna in sklenili, da se bo napeljala elektrika od glavnega voda skozi Dobro tako, da bi se tok odcepil v Prelski vasi, odkoder bi peljal do Zavrha in dajal razsvetljavo naseljem. Vso zadevo ima sedaj še kr. banska uprava. Galičani smo prepričani, da se nam bo ta želja izpolnila.

Dobrna pri Celju. Banovinsko zdravilišče je zvišalo plače vsem delavcem za 25 par na uro. Poročeni bodo dobili še po 100 din mesečne draginjske doklade. — V Parovžu je do tal pogorela lesena hiša Voršnika Franca.

Celje. Tvrška Stermecki v Celju je povišala mezde za 20% vsem delavcem in delavkam. — Mesarji v Celju so ukinili nedeljsko obratovanje v zimskih mesecih od 1. decembra do 1. marca. — V preteklem letu so Celjani pokadili za 13.643.125 dinarjev tobaka in porabili za 180.000 cigaretnega papirja, popili pa so 6.360 hl vina, 2640 hl piva, 1750 hl sadjeva in 630 hl žganja, konjaka in likerja. Od tega je bilo seveda nekaj izvoženega iz Celja. — V mestni klavnici v Celju so zaklali preteklo leto 129 bikcev, 927 volov, 1285 krav, 99 telic jalovk, 2.449 telet, 1975 nad 60 težkih prašičev, 1414 od 30 do 60 kg težkih prašičev, 119 do 30 kg težkih prašičkov in eno ovco.

Zalec. V Zalcu je umrl 86 letni ustanovni član Prostovoljne gasilske čete in nestor savinjskih gasilcev Franc Prenik. K večnemu počitku so ga položili ob veliki udeležbi gasilcev in občinstva. Naj mu bo ohranjen lep spomin.

Sv. Krištof nad Laškem. Ko je peljal 40 letni posestnik Kačur Vladko voz, je padel pod kolesa, da so šla čez en in mu hudo ranila lobanjo. Nezvestnega so dovažali v Celje, kjer je umrl. Naj v miru počiva!

Sadjarstvo v Celju in celjski okolici. Ono nedeljo je bil v okoliški šoli v Celju redni letni občni zbor podružnice Vrtmarskega in sadjarkega društva. Vodil ga je predsednik senator Alojzij Mihelič. Glavna pridobitev društva v preteklem letu je bila postavitev sadne sušilnice v Medlogu pri Celju. Sadjarji iz Celja in celjske okolice so posušili v jeseni okrog 3000 kg suhega sadja. Nekaj pa moramo danes pridjati: Lani smo imeli dobro letino in lepe denarce je prineslo sadje. V bodoče bomo morali posvetiti več pažnje pridelku namiznega sadja. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija za sprenebo lovskega zakona. Divjačina uničuje kmetovalcu sadno drevje, uničuje kmetске pridelke, za katere dobi kmet po dolgih poteh in zamujanju časa smešno nizke odškodnine.

Sv. Daniel pri Prevaljah. Velikega pomena je za nas sadna drevesnica, ki je bila otvorena lansko leto. Jeseni smo zopet prerigotali precej šen del drevesnice, na katerem bomo spomladi posadili divjake. — Velike skrbi nam dela cesta Globača, ki pelje mimo Gornika skozi vas. Zarazna je že globoko blizu 50 m. V deževnem vremenu se trgajo velika plazovi zemlje in drvje na njo. — V naši župniji se je rodilo 19 otrok. Umrl je 11 ljudi, 6 moških in 5 žensk.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Na Silvestrovo so ti veseli Šmarječani pričakovali novo leto v Znidarčevi gostilni. To priložnost je izrabil neki nepridiprav ter v nočnem času obiskal hišo trgovca Sugmana pri Sv. Marjeti. Odklenil, izpraznil in spet lepo zaklenil je trgovčeve blagajno v stanovanju in odnesel baje 7000 din samega kovanega denarja. Pač pa je uzmovil pustil papirnati denar. Se je menda bal, če bi imel lastnik zaznamovane številke bankovcev. Tudi zlatnino in nakit je pustil nedotaknjeno. — Prosvetno društvo je uprizorilo na novo leto in na sv. Tri Kralje lepo narodno igró »Miklova Zalac«. Obkrat je bila zelo velika udeležba. — V Slomškovem domu se bo začel ta teden gospodinjiski tečaj za naša dekleta.

Trpljenje katoličanov v Sovjetiji

Nizozemski dnevnik »Tyd« objavlja o položaju katoličanov v Sovjetski Rusiji naslednji zanimivi članek, ki ga je napisal neki odlični katoliški mož, ki je sedaj po razpadu Poljske prišel pod Sovjetsko Rusijo:

»Odkar je bila katoliška Cerkev v Sovjetiji popolnoma uničena, se je v nekem ciziru res moglo reči, da ne obstojajo več nobena sporna vprašanja med katolicizmom in komunizmom v sovjetski državi. Toda sedaj se je to vprašanje pojavilo, kajti z ozemljem vred, ki so ga Sovjeti uplenili Poljski, je prišlo pod njihovo oblast tudi devet milijonov katoličanov. Spopad med boljševizmom in katolicizmom je neizbežen in bo ta spor imel še večji odmev po svetu, kot ga je imelo preganjanje katoličanov l. 1917 v začetku revolucije. Saj so tudi katoličani v zadnjih 20 letih spoznali, da se jim med narodom, ki šteje 182 milijonov ljudi in ki je bil oropan vsega verskega življenja, nudijo nove možnosti...«

»Kaj se bo zgodilo s temi 9 milijoni katoličanov pod Sovjeti? Kakšna usoda čaka tiste štiri milijone vzhodno-katoliških Ukrajincev (unijatov), ki jih vodi sivolasi starček nadškof Szepticki? Kaj se bo zgodilo s katoliškim vizitatorjem vzhodne Poljske mgr. Szernackym? Kako bodo 4 milijoni vzhodnih (unijatskih) katoličanov in pet milijonov latinskih katoličanov prestalo udar, ki se proti njim pripravlja od strani komunističnega brezboštva?«

»V mnogih krajih se sovjetske oblasti obnašajo še dokaj vljudno, čeprav navadni sovjetski vojak ne kaže prav nobenega spoštovanja do vere. Z njimi se sploh o verskih vprašanjih ni mogoče pogovarjati, ker ne razumejo tega, kaj je vera in ker ne razumejo pojmov, s katerimi bi jim bilo mogoče vero objasniti. Tu in tam vidimo sovjetskega vojaka, da stopi v cerkev, toda tamkaj ne ve, kaj bi počel in se ravna, če ni pokvarjen, po

drugih vernikih, ki jih na zunan posnema ali pa jih obžaluje, da so predani takšnemu »praznoverju«. Ko so Sovjeti zasedli neki samostan, je neki sovjetski vojak, ki je pomagal nositi iz samostana razne sohe svetnikov, vzdihoval: Kako težak je vendar ta bog! Višji častniki pa bi se vsaj nekateri radi razgovarjali o veri, toda, kakor hitro gre razgovor globlje, se vedno pojavi kdo, ki razgovor prekine.«

PREGANJANJA

»Toda iz drugih krajev so prišla poročila, da so sovjetski vojaki imeli prave nočne orgije po samostanih in semeniščih. Prav tako poročajo, da je ponekod vsako katoliško versko življenje onemogočeno. Veliko duhovnikov je bilo interniranih. Mnogim je bilo sicer dovoljeno, da so ostali na svojih mestih, toda sovjetska oblast jim je vzela župnišča, nadarbinska in cerkvena zemljišča; pa so bila podržavljena do enega orala, ki jim je ponekod še ostal v lastnino pod pogojem, da bodo zemljo sami lastnoročno obdelovali. Vse cerkvene šole so bile ukinjene.

V ŠOLAH — BREZBOŠTVO

Ves krščanski nauk je bil v vseh šolah prepovedan in ga nadomešča sedaj brezbožniški pouk, ki je za vse otroke obvezen. Duhovniki in redovniki so sedaj povsod obleteli v civilno obleko in živijo pri svojih prijateljih, ako jih imajo. Večje število bazilijanskih bogoslovnih redovnikov je zbežalo v Olomuc, kjer sedaj nadaljujejo študije.«

Limbarski

Slovenska zemlja

Lepa si slovenska zemlja,
cvet iz božje roke vzeti;
čudež božjega stvarjenja
v tebi nam je razodet.

Ti si naša zemlja dedna,
biser vsega si sveta,
truda in ljubezni vredna,
še nebo se ti smehlja.

Tvoja naša je ljubezen,
naša radost in bolest;
tvoj je naš pogum železen —
še po smrti bom ti zvest.

Naša pesem te pozdravlja
in opeva tvojo rast;
naj Nebo te blagoslovlja,
da boš večno naša last.

Hranilnica in posojilnica, r. z. z o. z. v Ribnici na Dolenjskem

objavlja žalostno vest, da je odšel po večno plačilo prečastiti gospod

Anton Skubic

dekan in predsednik Hranilnice in posojilnice

Prezaslužnega blagega pokojnika bo naš zavod ohranil v hvaležnem spominu!

Ribnica na Dolenjskem, dne 5. januarja 1940.

Hranilnica in posojilnica r. z. z o. z. v Ribnici na Dolenjskem

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali oja prostor velja za enkrat Din 2. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Kuharico

arednjih let, ki se razume na gospodinjstvo, sprejemem. - Ponudbe v župnišču v Črnomlju.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 - Ljubljana.

Drevesca:

debnje v 10 sortah, breskve v 25 sortah, vrtnice, vinoko traja in ključke, prav dobro kupite v drevesnici Jelen, št. 113 pri Velenju.

Brinje in fige

dobite zopet pri trdniki Fran Pogačnik, d. z. o. z. v Ljubljani, Tyrseva (Dunajska) cesta št. 33 - Javna skladišča.

Junca

dve leti starega, za rejo, prodaja Zalar Fr., Vič 267.

Čevlarskega vajenca sprejemem. - Murnik, Predvor 32.

Deklo

za vsa kmečka dela, sprejemem. - Mesečna plača 200 din. Hraatar, Pristava 13, Mengeš.

Slamoreznice

prvovrstnega izdelka, vrtila, reporeznice in mlina za šrotanje ter vse druge poljedelske stroje dobite še vedno ugodno v železnici Pr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska c. 1.

Čevlarskega vajenca

sprejemem. Ivan Snoj, Zg. Kaselj 63, p. Dev. Mar. Polje.

Krojaškega pomočnika

zmožnega, tudi konfekcije, sprejemem takoj. Vrečar, Dobrunje št. 47, pri Ljubljani.

Vosek

kupimo. - »Sveča«, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6.

Dekle

z deželo, poštna in zanesljiva, se sprejme kot sluškinja k dvočlanski družini na deželi. Ponudbe poslati v upravo »Domoljuba« pod »Štalno 2« 260.

Sladko seno

kupim. Babnik, Dravljice, Vodnikova c. 263, št. Vid nad Ljubljano.

Kravo

na času, dobro mlekarico, prodam. Severkar, Brezovica 36.

Gepelj

dobro ohranjen, zaradi nabave elektromotorja, poceni prodam. Kočar, Slape 26, Dev. Mar. v Polju.

Konja

2½ leta starega, kobilo in reporeznico - prodaja Peter Juhant, Zele 4, p. Komenda.

Kravo s teličkom

prodam. Janez Grom, Vrhnika, Podlipiska 17.

Hlapca in dekle

za kmečka dela sprejemem takoj. - Konji, molža. Naslov v upr. »Domoljuba« pod 276.

Po 2500 din prodam

dva bencinska motorja 4-6 ks, Seudling z vozičkom in mlattinco. Skrbinec, Spodnja Hajdina, Ptuj.

Tri krave

z 2., 3. in 6. teletom, naprodaj. Zalog št. 16, p. Komenda.

Dekle

poštena, iz kračanske družine, sprejemem v službo na kmetijo blizu Ljubljane. Dimnik, Jarše 6, p. Moste pri Ljubljani.

Pozor! Ugoden nakup!

Lepo posestvo bo naprodaj na sodni dražbi dne 24. jan. 1940 ob 10 dopoldne pri sodišču v Radečah. Cenjeno na 33.796 din. - Najmanjši ponudek pa znaša le 25.824,50 din. - Vse potrebne informacije se dobijo v odvetniški pisarni dr. J. Adlesiča, Ljubljana.

Krojaškega vajenca

sprejme takoj Ogrin Mat., Sodražica.

Junca

za vožnjo, prodam. - Rotar, Brezovica 32.

Dekle

vajeno vseh kmečkih del, sprejme Klemenec, Zg. Šiška 58.

RADIO LJUBLJANA

Cetrtek, 11. januarja: 13.02 Harmoniko igra g. Edvard Kovač. 13 Pester spored Radijskega orkestra. 18.40 Slovenščina za Slovence. 19.50 Deset minut zabave. 20 Reproduciran koncert simf. glasbe - 21.15 Samospevi. 22.15 Veseli zvoki. - Petek, 12. januarja: 11 Soliska ura 13.02 Ooldanski koncert Radij. ork. 18 Zenska ura: Gospodinsko gospodarstvo. 18.40 Francosčina. 19.50 O programu akademskih skupine SPD. 20 Klavirski koncert. 20.45 Konc. Rad. ork. - Sobota, 13. jan.: 17 Otroška ura. 18 Za delopust igra Rad. ork. 18.40 Pogovori s poslušalci. 20 O zunanji politiki. 20.30 Koroško ženitovanje - Pisan večer. - Nedelja, 14. jan.: 8.15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 8.45 Verski govor. 9.15 Citre in harmonika. 10 Nedeljski koncert Rad. ork. 17 Kmet. ura: Kmetijsko gospodinsko šolstvo pri nas. 17.30 Popoldanski konc. 20 Cerkevni pevski zbor z Ježice. 21.15 Pevski koncert. - Ponedeljek, 15. jan.: 12 Balalajke, mandoline (plošče). 13.02 Opoldanski koncert Rad. ork. 18 Zdravstveno predavanje: Spolna zrelost in zdržnost. 18.40 Mesečni slovenski pregled. 19.45 Več manire - brez zamere. 20 Spominke ura ob 125-letnici rojstva M. J. Larmontova. 21 Konc. Rad. ork. - Torek, 16. jan.: 13.02 Opoldanski kon. Rad. ork. 18.40 Božje razodetje v Sloveku. 19.20 Nac. ura: Simon Jenko, slovenski pesnik. 19.50 Gospodarsko-trgovski pregled. 20 Koncert slovenske narodne glasbe. 21 Klavirski konc. bolgarske glasbe. - Sreda, 17. januarja: 13.02 Rudolf Piliš igra harmoniko. 18 Mladinska ura. 18.40 Stajerski gradovi VI. 19.50 Nevidni rastlinski sovražniki. 20 Prenos iz Maribora.

Zlato kupuje J. Vilhar, ur. Ljubljana

Sv. Petra cesta 86 pri Zmajskem mostu

Ona: »Ti si vražji človek. Moj prvi mož je vedno trdil, da sem najboljša žena daleč naokrog.«

On: »Saj tudi jaz pravim, toda le, če si daleč naokrog.«

Mlekin je sredstvo za pomnoženje mleka pri kravah in za dobro prebavo. Zavoj mali Din 10- in, veliki Din 16-.

Bister bald za konje za masažo pri raznih poškodbah nog in kit. Steklenica, mala Din 10- in, velika Din 20-.

Bister prašek prepreči mnogotere konjske bolezni: posebno pa naduho, zavoj Din 10-.

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjeva napravite z Jablino, zavoj Din 20- in, poštino zaračunamo posebej.

Drogerija Emona, Iv. Kanc, Ljubljana, Nebotičnik

Peter: »Gotovo si se tudi ti v materinem naročju učil razločevati dobro od slabega.«

Pavel: »O, ne v materinem naročju, pač pa na očetovih kolenih.«

Prehlic. Podpisani Papler Janez, posestnik v Palovčah št. 14, p. Brezje, preklicujem in obžalujem vse žalitve, ki sem jih izrekel v eredi meseca oktobra o g. Justinu Francu, sinu posestnika iz Palovč št. 9, p. Brezje, ter se slednjemu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega pregona. Izrečno izjavljam, da so izrečene žalitve neresnične. - Palovče, dne 7. decembra 1939. Papler Janez, s. r.

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek posimi. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 10392

Ona: »Janko, danes je moj rojstni dan.«

Janko: »Čestitam! Koliko pa danes nisi stara?«

NAZNANILA

Tiskarski skrat prav nikomur ne priznase. Obregnil se je zadnjič celo ob razpis nagradnih ugank v »Družinski priliki« in skušal zmanjšati vrednost 1. knjižne nagrade od 100 na 10 din. Pa se bo pošteno urezal. Vsak srečni tekmovalac ima pravico do ene izmed sedmerih nagrad po din 100, 50 in 25. Ampak z nakupom pratike morate pohiti. Zaloga se vidno manjša!

o St. Vid nad Ljubljano. »Križarsko bratstvo« vprižori dne 14. januarja 1940 ob pol 20 v ljudskem domu v St. Vidu nad Ljubljano burko v 6 slikah »Lumpacij Vagabunde«. Vljudno vabljeni!

n Preska: Katoli. prosvetno društvo v Preski priredi v nedeljo 14. januarja popoldne ob pol 4 veseloigro »Matjaev Matija«. Kdor se želi od srca nasmejati, naj jo gotovo obišče. Cene običajne.

n Voklo. Kdor si želi razveseliti srce v teh težkih časih, naj pride v nedeljo 14. t. m. ob 3 popoldne v naš Prosvetni dom, kjer bomo ponovno uprizorili lepo ljudsko igro »Revček Andrejček«.

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče - Vauk kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado stuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din. po pošti 12 din. 3 zav. po pošti 24 din. 4 zav. po pošti 30 din. - Mnogo zahvalnih pism. Požite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1. Na deželi pa zahtevajte REDIN pri Vašem trgovcu.

„OKAMA“

Nešteto priznan od babic in mater. OKAMA mazilo čudovito ugodno in hitro deluje pri svežih in zastarelih ranah, opeklinah, turh, klicah in drugih kožnih poškodbah.

Dob se v lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga lekarna mr. OBLAK, št. Vid nad Ljubljano

Prehlic. Podpisani Justin Ciril, posestnik v Palovčah št. 4, p. Brezje na Gorenjskem, preklicujem in obžalujem vse žalitve, ki sem jih izrekel dne 30. novembra 1939 na sestanku arencijevih upravičencev arene Palovče o g. Justinu Francu, sinu posestnika iz Palovč št. 9, p. Brezje, ter se slednjemu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopanja. Izrečno pa izjavljam, da so izrečene žalitve neresnične in neutemeljene. Palovče pri Brezjah, dne 7. dec. 1939.

Justin Ciril s. r.

»Domoljuba« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. - Duplice in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa urava »Domoljuba«. - Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. - Telefon uredništva in uprave: 40-64. Izdajatelj: dr. Gregorij Požlak. - Uredniki: Jole Kolšek - Za Jugoslovanske tiskarne: Jole Kramarč.